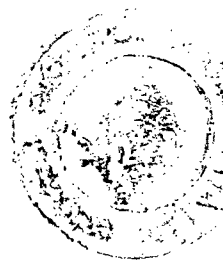

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ.
София, Булевардъ „ФЕРДИНАНДЪ“ № 3.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ :
За България лева 3 прѣдплатени.
„Странство“ . 4 .

Съдържание:

	Стр.
1. Защо работата на много проповѣдници е безплодна и не сполучлива?	85
2. Петдесетница и духовно съживление	88
3. Тайната за добиване духовна сила е молитвата	89
4. Младежи безъ късметъ — O. S. Marden	89
5. Прокажениятъ отъ града Аостъ. — Xavier de Maistre	92
6. Годишното събрание на мисионеритъ въ Самоковъ	98
7. Евангелскитъ училища	99
8. Дѣв страници. (Изъ живота на пастиря Петръ Василевъ	100
9. Недѣлното училище	101
10. Вжтрѣшенъ отдѣлъ	104

Защо работата на много проповѣдници е безплодна и не сполучлива?

Въ едно отъ засѣданьята на Годишната Конференция на Мет. Еписк. Мисия държана прѣзъ миналия Априлъ въ Търново, секретарьтъ на мисионерското дружество — Д-ръ Ленардъ, като доказваше съ статистични данни удивителния напрѣдъкъ на християнството въ разни страни, посочи, че петдесет-годишната работа на мисията въ България, сравнително, е останала съвсѣмъ надирѣ. Заедно съ това той отправи трогателенъ позивъ къмъ проповѣдниците за да се посвѣтятъ всецѣло на своята служба като благовѣстители и служители Христови. А това за да се постигне, той

виуши, и конференцията едногласно прие, седмичната прѣдъ и около петдесетница да се посвети на молитвени събрания за изливането на Св. Духъ и духовното съживление на църквитѣ. Това важно врѣме настъпи. За да дойдатъ наистина вързъ насъ „врѣмена утѣшителни отъ присѣдствиято Господне“, ние ще изложимъ тукъ въ съкратена форма изказанитѣ отъ Д-ръ Чапинъ мисли върху прѣдмета: „Защо работата на много проповѣдници е безплодна и несполучлива?“

„Ако успѣхътъ на кой да е проповѣдникъ зависеше отъ гения, развитието и умственитѣ приспособления, тогава мнозина щѣха да иматъ причини за извинение. Благодарение, нашата сполука зависи отъ Бога, отъ нашата пълна подчиненостъ на Него и отъ изпълнението ни съ Духа Светаго. И така, съ такава чудна повѣсть за живота и смъртъта на Христа, съ такава книга въ рѣцѣ каквато е Библията, и съ такъво велико божествено призвание за да проповѣдиаме, нѣма и не може да има същинска причина за не сполука.

1. При всичко това мнозина проповѣдници сж сухи и безплодни въ работата си, защото я вършатъ като (професия) за поминѣкъ а не отъ пламенностъ. А слушателитѣ винаги разпознаватъ когато гледаме на работата си като професия, па дори и когато произнесемъ краснорѣчиви и дълбокоучени проповѣди. По тона на гласа тѣ различаватъ дали проповѣдта е плодъ на едно пламтяще за Господа сърдце; по погледа на очитѣ и

израза на лицето ни, тѣ познаватъ дали живиятъ Исусъ наистина прѣбжда въ насъ. Слѣдва, че въ духовното поприще нѣма побуйствено нѣщо отколкото когато единъ проповѣдникъ се свикне да гледа на работата само като на професия и сръдство за прѣхрана.

2. На мнозина проповѣдници не върви напрѣдъ, защото *криво разбиратъ хората и тѣхнитѣ нужди*. Като плодъ на това криво схващане е и изборътъ на ненавръмени и неподходящи прѣдмети за проповѣди. Говори се върху политиката и науката поезията, философията и социалнитѣ идеи, като че ли Библията е изгубила значението си, Исусовото име очарованието си; като че ли човѣшкитѣ очи сж прѣстапали да проливатъ сълзи и безсмъртни души вече не погинватъ. А повече отъ положително е че Богъ нѣма да благослови каква да е друга проповѣдь; освѣтъ онази която е пропита съ Господа Исуса Христа — единчката надежда на падналото човѣчество.

Най-късия и най-сигурния пътъ за да се достигне до дълбинитѣ на човѣшката душа е чрѣзъ сърдцето. Когато слушаме нѣкого да говори върху сухи, безжизнени въпроси, макаръ и донѣкъдѣ полезни, ние съ отекчение си завръщаме главата и казваме: „не си струва да си хабимъ скъпото врѣме въ слушане разисквания върху маловажни прѣдмети“. Съ сжщитѣ чувства и разположения гледа къмъ насъ слушателството, когато въ проповѣдитѣ ни липсува пламенностъ, чувство, животъ. За да досѣгнемъ човѣшкото сърдце, ние трѣбва, по примѣра на Исуса, постоянно да си служимъ съ примѣри и пояснения изчерпани отъ окръжаващата ни природа. Той казваше, уподоби се царство небесно на това и онова и постоянно навелдаше примѣри за трѣвата, за птицитѣ, за сольта и видѣлната. Чрѣзъ разумно подобранитѣ примѣри изъ живота и природата, усѣщаниятъ проповѣдникъ ще поясни истината и ще прикове на проповѣдта си вниманието на слушателството.

3. Всички проповѣдници, въ края на крапцата, ще стигнатъ до несполука и разочарование *когато се стремятъ да блеснатъ съ своитѣ дарби и способности*, та тѣй да спечелятъ похвалитѣ на другитѣ проповѣдници а така сжщо и на поинтелигентнитѣ измежду слушателството. Но цѣльта на истинската проповѣдь е съвсѣмъ друга: тя търси да стигне човѣка съ болното сърдце, съ смутената

и замаяна глава, човѣка който морно погледва да намѣри изходенъ пътъ, упокоение. Като проповѣдници ние сме призвани не да блѣстимъ съ дарбитѣ си, но да помагаме и служимъ на хората около насъ. Отбиемъ ли се отъ тази посока рано или късно разочарованието ще послѣдва.

4. Проповѣдницитѣ стигатъ до несполука, когато се отдалечатъ отъ слѣднитѣ три нѣща: първо, когато *сиратиъ да гледаиъ на Библията кайто най-голтмата авторитетна книга*. Почне ли единъ проповѣдникъ да се съмнява въ и да подкопава Библията — самата основа на христ. религия, за него е много по-добрѣ да напусне проповѣдничеството. Човѣкътъ който седи на чина и ви слуша кога мѣдруватъ върху разни теории и прѣдположения върху Св. писание, нему мисли много; щомъ ви чуе да споменете нѣщо, което нахърнява вѣрата му въ Библията, тозъ часъ характерътъ му почнува да слабѣе, животътъ му губи и той отива надирѣ. Така че намали ли се вѣрата на одного човѣка въ Словото Божие, той губи силата си като проповѣдникъ. Не е възможно да обръщаме души къмъ Христа и сжщеврѣменно да подкопаваме Божията Книга; не е възможно да развиваме полезностъ въ църквата и обществото и пакъ да разклащаме довѣрието на Христа въ Св. Писание.

Второ, когато: *съзнашелно или несъзнашелно умаловажаватиъ силата на Исуса*. Чудно нѣщо е да стоимъ прѣдъ едно слушателство сръди което се намиратъ хора трѣгнали изъ пътя на развалата и отчаянието, ала тебѣ е дадена привлечения да имъ откриешъ единъ великъ и милостивъ Избавителъ. Въ сжщото това събрание се намиратъ други хора прѣтоварени съ грижи и смазани съ мъкотии, но на тебе е възложено да влѣпешъ спасителенъ балсамъ въ съкрушеното сърдце и да имъ дадешъ миръ. Тамъ на единъ кѣтъ на църквата седи една майка потънала въ скърбъ, защото прѣзъ денье си е полжила въ гроба милото си чадо, но тебѣ сж дадени божествени думи съ които да я утѣшишъ и зарадвашъ. Какво чудно нѣщо е живата евангелска проповѣдь; тя засѣга и олекчава еднакво както бѣдния, тѣй и високопоставения, както отдалечения тѣй и онзи който е най-близу въ царството. И тѣй, братия да не забравяме че животътъ като е съвсѣмъ краткъ, а вѣчността безкрайна, ние не можемъ съ друго да се записваме освѣтъ да проповѣдваме Живия Христосъ.

Трето, проповѣдниците посрѣщатъ не-сполука когато *въ словата си, може би не съзнайтелно, изтъкватъ друго нѣщо вмѣсто евангелието*, като за примѣръ да поддържаме че човѣкъ може да се спасе чрѣзъ добрия си характеръ, а не чрѣзъ драгоценната кръвъ Христова. Да, характерътъ не спасява, но Христовото умилостивително дѣло. Съ това ние не искаме да умаловажимъ нуждата отъ добръ характеръ, но искаме всѣки да разбере че сжщинския характеръ почива на и черпи сила отъ Канарата на Вѣковетъ. Ако се срѣцнешъ съ нѣкой потъналъ въ грѣхъ и безаконие човѣкъ и му кажешъ само: „постарай се да си поправишъ поведението“, това съвсѣмъ не е достатъчно, защото той не само не ще се поправи, но ще отиде и на поглѣ. Тукъ на земята има едно единичко срѣдство за да направимъ човѣцитѣ по-добри и по-вѣрни, и то е да ги заведемъ при Спасителя Исуса Христа. Евангелието е единичката надежда.

5. Работата на мнозина христови служители е суха и безплодна защото *не спазватъ чисто евангелския духъ въ проповѣдитъ си*. Много е лесно да се изгуби този тонъ и ето защо: като проповѣдваме на сжщото слушателство за седмици, мѣсеци и години, се въ единъ тѣсенъ кръгъ. Намъ често се изпрѣчва прѣдъ ума мисълта: „за разнообразие, нека говоря върху разни прѣдмети“. А тука именно ние правимъ капитална грѣшка като изпускаме отъ словата си чисто евангелския елементъ. Въ що се състои този евангелски елементъ? Духътъ който обзема човѣка когато гледа постоянно на Исуса. Съ думи не може да се опрѣдѣли. Такъво проповѣдане е плодъ на молитва и на едно постоянно съобщение съ Исуса. Нѣкои отъ васъ може да сте слушали за съня на покойния Бостонски проповѣдникъ Д-ръ Гордънъ. Сънувалъ, че като проповѣдвалъ на св. недѣля единъ чужденецъ, влѣзналъ въ църквата му. Чужденецътъ билъ скромно облеченъ, но лицето му било чудесно. Като се показалъ въ църквата, вратарьтъ му посочилъ едно мѣсто и го поканилъ да седне. „Но, казва Д-ръ Гордънъ, за нѣкои причини“, азъ не можехъ да оттегля очитъ си отъ Него. „Той ми направи силно впечатление. Слѣдъ като дадохъ благословението, трѣгнахъ изведнѣжъ да отида при Него и да му поговоря, но като доближихъ до мѣстото дѣто седеше, той не бѣше тамъ“. „Кой бѣше този чужденецъ“. „Исусъ“ отговори той. Исусъ е билъ

между слушателството; слушалъ е проповѣдта, прѣтеглялъ е изговарянитѣ думи, наблюдавалъ го е въ всичко. Сетнѣ Д-ръ Гордънъ казва: „оттогава дори до деня на смъртта си рѣшихъ че нѣма да изговаря ни една проповѣдь която не ще може да устои прѣдъ присѣтствието на Исуса“. Отговорете ми, моля: проповѣдта ви отъ миналата св. недѣля заранъ може ли да устои прѣдъ този опитъ? Може ли? На мнозина отъ васъ проповѣдниците, да; но боя се, че на нѣкои не. Тогава въ името Божие нека се рѣшимъ да не изговаряме ни една проповѣдь която не е пропита съ евангелски духъ, защото Той е между слушателството. Да. Той е. И като знаемъ че е тамъ колко ясно звучи чисто евангелския тонъ!

6. Убѣденъ съмъ че мнозина проповѣдници губятъ сила защото *не обръщатъ внимание на нѣкои, повидимому, дребни нѣща*, които спасени придаватъ много сила на проповѣдта. Земете за примѣръ единъ проповѣдникъ който на бърже се качва на амвона, грабнува завчасъ св. пѣсни, обръща листата и най сетнѣ намира една пѣсенъ която, е пѣяна, може би, четири св. недѣли на редъ. Отъ тѣзи прибързвания личи, че редътъ и благолѣпнието на службата не сж зачетени. Какво ще бѣде ако единъ актьоръ излѣзе на театралната сцена непригответенъ? За колко врѣме ще може да държи вниманието на публиката, ако се явява тѣй непригответенъ както мнозина отъ насъ правимъ съ службитѣ си? Да не ни е чудно че губимъ сила и слушателството намалява, ако не обръщаме сериозно внимание на реда на службата, на благоговѣнието при прочитането на Словото Божие, на усърдието въ молитвитѣ и на пѣснитѣ. Мисълта която искамъ да изтъкна е това дѣто не сме разбрали до колко малкитѣ нѣща съдѣйствуватъ за обръщането на души къмъ Христа.

7. Мнозина отъ насъ сме изгубили духовната си сила и влияние *зощото сме занемарили редовното и систематично изучаване на Библията*. Да не забравяме, че ако изучаваме Словото Божие само за слушателството, работата ни безъ друго ще отиде на злѣ. Едва ли има сърдце въ цѣлия свѣтъ което се нуждае толкозъ много отъ поглѣщането на Св. писание както твоето и моето. Прѣтрупани сме съ работа; деня-нощя ни очакватъ сериозни и неотложни длѣжности. Адвокатинътъ слѣдъ като защити страната си, излуша присѣдата,

излиза вѣнъ и всичко забравя; ала Християнскитѣ служители винаги носи на плещитѣ си интереситѣ на стадото и никога не прѣстава да се застъпва за него. Лѣкарьтъ влиза при болника, прѣглежда, оставя рецепта и отива при другъ болникъ, но съ проповѣдника не е така. Търговецътъ затваря магазинъ си, връща се въ къщи и прѣкарва весело между своитѣ си, но съ пастирскитѣ не е така. Често става нужда да прѣкарва по цѣли нощи въ молба за безпокойство. Само Богъ и домашнитѣ знаятъ мжикъ и торзанята на които е изложенъ свещенослужителя.

8. Най-сѣитѣ духовнитѣ служители ще дойдатъ до пълно разочарование въ службата, ако не схванатъ силата на молитвата и не прѣбждатъ въ постоянно съобщение съ Бога. Липса на молитва въ пастирската опитност е най-големата и най-нещастната загуба. Напусне ли благовѣстителътъ споменито си съ Бога, и той и работата му сж осждени на пропаване. Покойникътъ Д. Л. Муди се отличаваше най-вече съ своята прѣданостъ на молитва. Единъ денъ той и приятеля му Д-ръ Смитъ отъ Ню-Йоркъ излѣзнали да се разхождатъ съ кола по полето, Като се разговаряли изъ нѣтъ, г-нъ Муди спрѣлъ коня подъ едно голѣмо дърво и помолилъ приятеля си да прѣкаратъ нѣколко врѣме въ молитва. Почналъ г-нъ Муди да се моли съ сълзи и въ викания си къмъ Бога, той казалъ: „О Боже, подари ми още едно духовно съживление въ Америка. О Боже, поклати още еднижъ съ силата си американскитѣ градове! „Не е чудно че днешнитѣ религиозни движения въ много градове на Америка сж отговоръ на молитвитѣ на този великъ и много заслужилъ труженникъ въ Христовото лозе“.

Петдесетница и духовно съживление.

Написаното въ Дѣян. 2 гл. за обстоятелствата при които се даде Духъ Свети, може да се разгледа съ полза отъ нѣколко страни, но практиката полза най-добрѣ изпъкнува когато повѣстъта се разгледа изцѣло. Добрѣ е да си прѣдставимъ ранната църква — събрана единомудно, съединена съ вѣра очакваща „общинието на Отца“ — кръщението съ Духъ Свети за когото бѣше говорилъ Господъ Исусъ. Не по-малко важно е да се разгледа външната гледка на събитието — тази гледка що направи силно впечатление на наблюдателитѣ и която имаше такъво голѣмо значение при развитието на Божия планъ въ Ранната църква.

При прѣвъ погледъ какво нѣщо се изпрѣчва прѣдъ насъ въ свързка съ Петдесетницата, възпоминателенъ денъ за който и сега се празнува въ много християнски страни? На първо мѣсто ние намираме едно *славно духовно съживление*! Мжже които въ продължение на нѣколко дни пазеха гробно мълчание, сѣта отварятъ устата си въ слово. И не само това но тѣ всички „изпълнени съ сила“, „начнаха да говорятъ чужди езици както Духътъ имъ даваше да говорятъ“ освѣнъ това ние виждаме че на събранитѣ хилядни множества се даде духъ на слушание, защото внимаваша да слушатъ чуднитѣ дѣла Божии всѣкой на своя езикъ. Прѣди слизането на Духъ Свети не се забѣлжваше нито дързновение отъ страна на апостолитѣ да говорятъ, нито готовност и жажда отъ страна на народа да слуша. Велика промѣна се извърши. Св. Писания се откриха съ особна сила, и ученията имъ се възприеха съ радостъ.

Прѣдметътъ на проповѣдъта бѣ явенъ. Спорѣдъ обѣщанието, Духътъ зе отъ нѣщата на Христа и ги изяви на човѣцитѣ. Съ други думи, наученитѣ отъ Духа апостоли доказъха отъ Вѣтхия Завѣтъ, че Господъ Исусъ щѣше да възкрѣсне отъ мртвитѣ и че по този начинъ казаното отъ пророцитѣ прѣди стотини години се буквально изпълни: „тогосъ Исуса възкрѣси Богъ, на което ние винаги сме свидѣтели. И тъй като се възнесе съ Божията дѣлница, и зе отъ Отца обѣщанието на Светаго Духа, излѣ това което ние сега виждате и чувате.“ И както апостолитѣ свидѣтелствуваха за Христа, тъй и писанията, сжщото се потвърди и отъ проведения сѣвише Духъ Свети.

Послѣдствието бѣше чудесно. Това като чува и разбраха, като приеха и повѣрваха, сърдцата на слушателитѣ „дойдоха въ умиление.“ Ако не порано, то поне сега, тѣ се признаха за прѣстѣпници и убийци на Сина Божии, затова потърсѣха нѣкаква надежда или утѣшение. „Що да сторимъ мжже братие“? Сжщиятъ този Духъ който свидѣтелствува за Христа и съдѣйствува на апостолитѣ да говорятъ съ сила, ги избличи за грѣхъ, за правда и за сждба — споредъ какго бѣ прѣдсказалъ самъ Господъ Исусъ. Проповѣдъта на Петра бѣше ясна: „покайте се и всѣкой отъ васъ да се кръсти въ името на Исуса Христа за прощение на грѣховетѣ; и ще приемете дара на Светаго Духа.“ И тъй като зе отъ Христа, Духътъ имъ показа пътя на спасението; така че тѣзи които запитваха не можеха да противостоятъ на изговоренитѣ думи. Тѣ чува и приеха, уповаша и се покориха, и въ този денъ се приложиха до три хиляди души.

Чудесна повѣстъ, отъ която само една частъ е казана! Събуждането за което е думата повлия близустоящитѣ зрители. „Страхъ обзе всѣка душа“ Убитиятъ Христосъ се възвърна въ животъ, и неговата побѣда надъ смъртъта бѣше неупорима; придружена съ чудеса и знамения чрѣзъ апостолитѣ. „И Господъ прибавяше на църквата всѣкой денъ спасемитѣ.“

Съ сжщия Духъ и сжщия Господъ, съ сжщото Евангелие и сжщитѣ нужди защо да нѣмаме днесъ сжщото събуждане? Благодарни сме отъ Бога за малкото капки отъ духовенъ дъждъ, но ние трѣбва

да се молимъ за рѣки отъ жива вода. Ние сме благодарни на Бога за нѣколкото спасени души, но ние трѣбва да изпросимъ спасението на хиляди. Около насъ има слушатели, а по натагъкъ стоятъ други и просто наблюдаватъ. Какво да кажемъ за свидѣтелитѣ? Свидѣтелствуваме ли за Единъ когото познаваме или за Единъ за когото само се прѣпириме? Приказваме ли за чуднитѣ дѣла Божи, или за смѣнитѣ мѣдрования на хората?

Благовѣстието на Апостолитѣ се състои въ това: „тогозъ Исуса когото вие разпѣхте, Богъ е него направилъ *Господъ и помазаникъ*.“ Това е най-жизненото учение за Христа — разпнатъ възкрѣсналъ и прѣвъзвишенъ отдѣсно на Бога. Нищо друго освѣнъ това или по-малко отъ това не може да земе мѣстото на великото изкупително дѣло което по Божие опрѣдѣление Петдесетница дойде да оживотвори. Евангелието за петдесетница е евангелието Христово; за това ако искаме да видимъ сѣщото събуждане повторено, ние трѣбва грижливо да усвоимъ урока що ни се внушава отъ особния начинъ на проповѣдане въ свѣзка съ онова достопамятно събитие.

Изъ *The Christian*. Лондонъ.

Тайната за добиване духовна сила е молитвата.

Ако искаме да станемъ успѣшни „ловци на човѣци“, ние трѣбва да прѣкарваме повече врѣме на самѣ съ Бога; трѣбва да сме неуморими въ молитва и силни въ Св Писание. Никой не може да води святъ животъ безъ близко и постоянно сношение съ Бога; затова и проповѣдникъ който слабо цѣни молитвата не може освѣнъ да бжде безсиленъ и несполучливъ въ работата си. „Трѣбваше“, казва Р. Маккеннъ, да изживя най-добритѣ часове отъ деня въ съобщение съ Бога; за мене това е най-благородната и най-плодовитата работа, затова по никой начинъ немога да я захвърля на страна“. Дълбоко съмъ убѣденъ, драги братия, че ако ние захвърлимъ молитвата на страна, и Богъ ще захвърли нашата полезностъ на страна. Бъзъ противорѣчие въ Божията нива най-полезни работници сж били хората на молитва. За Бякстъръ се казва че дори и самитѣ стѣни на внимателната му стая били напоени съ духъ на молитва; а Джонъ Уелшъ прѣкарвалъ по нѣкога по седемъ или осемъ часа на день на молитва въ тайната си стаячка, Често той си турялъ нѣщо кораво на леглото за да се събуди по-лесно нощно врѣме за молитва. Понѣкога жена му се събуждала и го намирала падналъ на земята и утѣналъ въ плачъ. На въпроса, защо плаче, той отговарялъ: „дадено ми е да се грижамъ за три хиляди души и отдѣ да знамъ колцина отъ тѣхъ благоуспѣватъ“? Джонъ Ливингстънъ казва: „Отъ опитностъ съмъ разбралъ, че дълго занимание надъ книгитѣ не помага толкова, колкото придобиване добро духовно настроение. Често пжти при изговарянето на проповѣдта се усѣла една сила, единъ видъ духовна горещина която не произтича отъ самитѣ изрази, ала неможе и да се опише каква е и отдѣ иде, но съ единъ сладкъ натискъ, тя пронизва сърдцето и чувствата и иде направо отъ Господа;

обаче, срѣдството чрѣзъ което се достига до тази сила е небесното настроение на говорителя. Между многото проповѣди що съмъ проповѣдвалъ има само двѣ които бихъ желалъ да видя напечатани. Едната отъ тѣхъ проповѣдвахъ въ понеделникъ слѣдъ Господнята вечеря въ единъ градецъ, а другата въ понеделникъ пакъ слѣдъ причастието въ другъ градецъ; *и двата пжтя прѣкарахъ цѣла нощъ въ съвѣщание и молитва съ нѣкои християни безъ особни приготовления*“. Като плодъ отъ словото проповѣдано въ първия градецъ не по-малко отъ 500 души се обърнаха къмъ Христа.

Навѣрно нѣкон отъ васъ сте слушали за отговора, който единъ бѣденъ нацинаръ колѣничашъ да троши по-лесно камънетѣ на улицата, далъ на пастиря като заминувалъ единъ день край него. Пастирътъ казалъ: „Иване, камъ да можехъ да троша сърдцата на моитѣ слушатели тѣй лесно както ти трошишъ тѣзи камъне“. „Може би г-нъ Пастирю, *но вие не работитѣ на колѣнѣ*! О, братия ако искаме да видимъ човѣшкитѣ сърдца съкрушени трѣбва да стоимъ повече на колѣнѣ прѣдъ Бога, трѣбва да се молимъ повече. Помнете и сега както нѣкога, има единъ родъ който неможе да излѣзе съ нищо друго освѣнъ съ молитва и постъ.

Г. С.

О. S. Marden.

Младежи безъ късметъ.

Въ най-черната почва растатъ най-разкошни цвѣта, и високи и яки дървета вишатъ върхове измежду скали.

J. G. Holland.

Бѣднотията е много ужасна, и сломява, понѣкога. самия духъ въ насъ, но сѣверниятъ вѣтръ тласка хората къмъ смѣли и неустрашими подвиги, а мекия приятенъ вѣтръ е, който ги приспива съ лотусови сѣнища. — Ouida.

Нуждата е едно горчиво и омразно нѣщо, понеже добродѣтелитѣ ѝ не сж разбрани; пакъ много нѣща мислено невъзможни, чрѣзъ нуждата сж били до съвършенство доведени. Смѣлостта на на духа отъ тукъ изхожда — тънко остроумие и живо усърдие. Благоразумие и рѣшителностъ веднага тя дава. И търпѣливо понесена, оздравя живота ни.

Dryden.

Лишение е шестото чувство. — Нѣмска поговорка.

Не е всѣка бѣда проклятие и ранна неслука често е благословение. Възможнати мжчнотии не само учатъ но и вдѣхновяватъ въ бждещитѣ ни борби.

Sharp.

Не може да има съмнѣние, че днешнитѣ видни прѣдставители на промишлеността, като вземемъ тази дума въ най-широкия ѝ смисълъ, сж човѣци, които почнаха живота като бѣдняци.

Seth Low.

Доказано е, че нѣмотията с стѣлбата на младежката амбиция! — Shakespeare.

„Азъ съмъ дѣте отъ двореца“, каза едно хубаво малко момиче на група дѣца въ Дания; *моля*

баща е надзирателъ на дворцовитѣ стан което е една много висока служба. И тѣзи на които имената свършватъ съ 'сень', прибави то, никога не могатъ да станатъ нѣщо. Ние трѣбва да си държимъ ржцѣтъ на кръста та изпъкналитѣ лакти да държатъ тѣзи, сень' хора далечъ отъ насъ".

„А моя татко може да купи за сто лева бонбони, и да ги раздаде на дѣцата“, ядосано извика момичето на богатия търговецъ Петърсенъ. „Може ли твоя татко тъй да направи?“

„Ба“, възгласи момичето на единъ вѣстникаръ, „моя татко може да тури твоя татко и таткото на всѣкого въ вѣстника. Всички хора се боятъ отъ него, казва татко, защото той може да прави каквото ще съ вѣстника си“.

„Ахъ, да можехъ да съмъ едно отъ тѣхъ“, мислѣше си едно момченце, което надничаше прѣзъ една цѣпнатина на вратата, съ позволение на готвача за когото то обръщаше кебапния шишъ. Но какъ, *неговитѣ* родители нѣмаха нито десетаче за да му пожелатъ, пъкъ и името му окончаваше на 'сень'.

Слѣдъ години врѣме, когато дѣцата отъ тази група станаха мжже и жени, нѣкои отъ тѣхъ отидоха да видятъ една разкошна кжша, пълна съ всѣкакви хубави и цѣнни прѣдмети. Тамъ тѣ се срѣснаха съ притежателя ѝ, сжщото едноврѣменно момче което го имаше за голѣма привилегия да наднича на тѣхъ прѣзъ цѣпнатината на вратата когато играеха. Това бѣше великия скулпторъ Торвалдсенъ.

Този разказъ е написанъ отъ сина на единъ датски кърпачъ, чието име не му попрѣчи да се прочуе, — Хансъ Христианъ Андерсенъ.

Креонъ бѣше гръцки робъ и, сжщеврѣменно, робъ на гения на изкуството. Красотата бѣше богинята му и той ѝ служеше съ трепетно благоговѣние. Бѣше слѣдъ отблъсването на силния персийски нашественикъ когато влѣзе въ сила закона, който не позволяваше, подъ страхъ на смъртно наказание, на други освѣнъ на свободнитѣ да се занимаватъ съ изящнитѣ изкуства. Въ това врѣме Креонъ работѣше върху една група чрѣзъ която се надѣеше да получи единъ день прѣпоржката на Фидия, най-великия тогавашенъ скулпторъ, па даже и похвалата на Перикла.

Какво да се прави? Въ мряморния блокъ прѣдъ себе си, Креонъ бѣше вложилъ душата си, живота си. На колѣнѣ се бѣше той молилъ, изъ день въ день, за ново влѣхновение, ново изкуство. Той вѣрваше благодарно и гордо че Аполонитѣ, бѣше направлявалъ ржката му въ отговоръ на молитвитѣ му и че бѣше вдъхналъ въ образитѣ нѣщо което ги оживяваше; а сега, — сега, като че всички богове го бѣха напуснали.

Клеона, прѣданната сестра на Креонъ, почувствува тежестта на удара тъй както и братъ ѝ. „О, Афродите!“ се молѣше тя, „безсмъртна Афродите, прославлено чедо на Зевса, царице моя, богиню моя, защитнице моя, на чинто жертвеникъ полагахъ ежедневно дароветѣ си, бжди сега моя приятелка, приятелка на брата ми!“

Тогавъ казва на брата си! „О, Креонъ, слѣзъ въ избата. Тъмно е тамъ, но азъ ще ти свѣтя и ще те храня. Продължавай работата си; боговетѣ ще се смилятъ надъ насъ“.

Въ избата той слѣзе и тамъ пазенъ и прислужванъ отъ сестри си, той продължаваше съ своята славна и опасна работа.

По онова врѣме цѣла Гърция бѣше призвана въ Атина на една художествена изложба, помѣстна въ Агора. Периклъ прѣдседателствуваше. До него бѣше Аспасия, Фидия, Сократъ, Софоклъ и други лични мжже стоеха при него.

Произведенията на велики майстори бѣха тамъ. Но една група, далечъ по хубава отъ другитѣ. — една група каквато самъ Аполонъ трѣбваше да е извадилъ — пълни вниманието на всички, като възбуждаше сжщеврѣменно не малко завистъ у съперницитѣ артисти.

„Чия е тази група? Никой не може да каже глашатаи подѣха въпроса, но пакъ никой не отговори, „Мистерия, тогава! Да е дѣло на робъ? „Срѣдъ голѣмо вълнение едно красно момиче съ раздърпани дрехи и разпадала коса, съ рѣшителенъ изразъ въ очи и съ затворени устни биде вмъкнато въ Агора. „тази дѣвойка“, извикаха распоредителитѣ, „тази дѣвойка знае маисторѣтъ ѝ, увѣрени сме въ това, но тя не иска да каже името му.“

Клеона биде запитана, но не отговори; посочиха ѝ наказанието за това ѝ поведение, но устнитѣ ѝ пакъ не се отвориха, „тогава“, каза Периклъ, законътъ е повѣлителенъ, а азъ съмъ блюстителъ на закона, закарайте я въ затвора.“

Дори говорѣше той, младежъ единъ съ развѣта коса, изпосталѣлъ, съ свѣтещи отъ гениаленъ огънь черни очи, се спусна напредъ и като се хвърли прѣдъ Перикла извика: „О, Перикле опрости и спаси момичето. Тя е моя сестра. Азъ съмъ прѣстѣпника. Групата е дѣло на моитѣ ржцѣ, ржцѣтъ на единъ робъ“?

Накипѣлото множество го прѣкжсна съ вика „Въ тъмницата, въ тъмницата съ роба“. Дори съмъ живъ азъ не! извика Периклъ като се изправи. „Вижте тази група! Аполонъ заявява чрѣзъ нея че въ Гърция има нѣщо по високо отъ единъ несправедливъ законъ. Най-висшата цѣль на закона би трѣбвало да е развитието на красотата. Ако Атина живѣе въ паметта ѝ сърдцето на хората, то е нейната прѣданостъ на изкуството, което ще я обесмърти. Не въ тъмницата, а до менъ приведете момъка.“

И тамъ въ присѣствието на сбраното множество Аспасия постави върху челото на Креона маслинения вѣнецъ, шо държеше въ ржцѣтъ си, и срѣдъ всеобщъ възкликъ цѣлуна тя Креоновата прѣдана и симпатична сестра.

За да се знае отъ всички че пжтьтъ къмъ честь е всѣки му отворенъ, Атинянитѣ въздигнаха статуята на Есопъ, който бѣше роденъ робъ.

„Въ лишения бѣхъ роденъ“, казваше подпрѣдседателя Хенри Уилсонъ. „Нуждата седѣше до люлката ми, Знаехъ шо е да иска дѣте хлѣбъ отъ майка си и тя да нѣма да му даде. Десетъ годишенъ бѣхъ когато излѣзохъ отъ дома и единайсетъ години слугувахъ въ единъ чифликъ срѣщу едно мѣсечно слѣждане въ училище всѣка година и на края на единадесетъ годишната тежка работа получихъ единъ чифтъ волове и шестъ овце, които ми донесоха осемдесетъ и четири долара. Азъ не изживихъ

нито единъ галаганъ за удоволствие, като държехъ смѣтка за всѣка стотинка отъ дѣтинство до двацѣти и една година. Азъ зная що е да бие човѣкъ тежкѣтъ пѣтъ и да се моли на хората за работа. Прѣзъ първия мѣсець, слѣдъ като станахъ на двацѣти и една, отивахъ въ гората довличахъ по нѣкоя греда отъ която насичахъ воденични летви. Заранъ ставахъ прѣдъ съмване и усилено работѣхъ до късно слѣдъ мръкване, и тѣй получихъ великолѣпната заплата отъ шестъ долара за цѣла мѣсечна работа! Всѣкиотъ тѣзи долари ми се виждаше голѣмъ като мѣсечината нощя“.

Уилсонъ бѣше рѣшилъ да не пропуска случая за самообразование и самоунапрѣдѣкъ. Малцина познаваха като него стойността на свободнитѣ минути. *Той ги сграбчваше като злато* и не оставяше нито една да си отмине прѣди да е оцепкалъ отъ нея всѣка възможность. Той прочете хиляда добри книги до двацѣти и първата си година — какъвъ примѣръ за земеделческитѣ синове! Слѣдъ напушане чифлика той пропѣтува стотина километри до единъ градецъ за да се запознае съ кѣрпачната търговия като мина прѣзъ Бостонъ гдѣто видѣ историческитѣ паметници, и въ едно кратко врѣме стана прѣдседател на единъ клубъ за дебати. Слѣдъ осемъ години той произнесе въ масачузетската легистратура своята бѣлѣжита рѣчь противъ робството въ Съединенитѣ държави, слѣдъ други дванацѣти години той застана въ конгреса рамо до рамо съ прочутия Сомнеръ. За него *всѣки случай бѣше единъ великъ случай*. Отъ всѣко обстоятелство на живота той извличаше градиво за успѣхъ.

На единъ банкетъ въ Лионъ, нѣщо прѣди единъ вѣкъ и половина, стана въпросъ за значението на една живопись изобразяваща нѣкаква сцена изъ митологията или историята на Гърция, като виждатъ че спорешитѣ се разгорещаватъ, присѣствающитѣ се обръщатъ къмъ единъ келнеръ да обясни картината. За голѣмо очудване на компанията, прислужникътъ направи единъ ясенъ и сбитъ разборъ на цѣлия сюжетъ тѣй очевиденъ и убѣдителенъ щото това извезднѣжъ разрѣши спора.

„Въ кое училище сте се учили, Мосю?“ запита твърдѣ вѣжливо единъ отъ гоститѣ келнера. „Въ много училища съмъ училъ, Монсенъоръ отговорилъ младиятъ келнеръ; „но училището въ което най-дълго учихъ и най-много научихъ бѣше училището на нищетата.“ И наистина той бѣше добръ използвалъ уроцитѣ на нѣмотията; защото ако ила тогава само единъ бѣднякъ писателъ, Европа скоро екна отъ славнитѣ съчинения на най-великия гений въ негово врѣме и отечество — Жанъ Жакъ Русо.

Едва ли имаше Хжмфри Дейви — нѣкаква възможность за да получи голѣми научни познания, но за това пъкъ не му липсваше истинска духовитость, и той накара старитѣ джезвета, котлета и бутилки да допринесатъ на неговия успѣхъ чрѣзъ опититѣ, изучаванията които правеше въ задното отдѣление на аптеката въ която работеше.

„Най-честития моментъ въ живота ми“, казва Е. Вигитъ, „бѣше когато за пръвъ пѣтъ намѣрихъ пълното значение на първитѣ петнадесетъ реда отъ Омировата Илиада. Въ честь на това откритие азъ направихъ една тържествена разходка“. На шеснайсетъ

години бѣше когато баща му се помина и него го дадохъ чиракъ при единъ ковачъ въ родното му село. Полагаше му се отъ десетъ до дванайсетъ часова работа на день въ ковацницата, но въ туй врѣме, когато духаше съ мѣховетѣ, той рѣшаваше на изусть мѣчни аритметически задачи.

Въ единъ дневникъ, запазенъ въ Уорчестеръ, гдѣто десетъ години по-късно се бѣше настанилъ за да използва библиотекитѣ му, се намиратъ встъпления къмъ дневнитѣ бѣлѣжки като слѣднитѣ: — „Понеделникъ, 18 юни, главоболие, 45 страници отъ Кювиеровата Теория на земята, 64 страници френски, 11 часа коване . . . Вторникъ, 19 юни, 60 реда староеврейски, 30 реда датски, 10 реда чехски, 9 реда полски, 15 млина на звѣзди, 10 часа коване . . . Срѣда, 20 юний, 25 реда староеврейски, 8 реда сирийски, 11 часа коване . . . Той владѣеше 18 езици и 32 нарѣчия, и както за това тѣй и поради благородната му работа въ услуги на човѣчеството той бѣше извѣстенъ като „учения ковачъ“. А Едуардъ Еверетъ заяви че начинитѣ, по който туй безъ късметъ момче стана високоученъ човѣкъ „е достатъченъ за да посрами всѣки който има благоприятни условия за образование“.

„Да кажемъ, по отношение на противнитѣ ви въ свѣта обстоятелства“, казва Д-г Talmage на младежитѣ, „че вие сте на сжщото ниво съ онѣзи които единъ день ще успѣятъ. Отбѣлжете думитѣ ми, и помислете върху тѣхъ слѣдъ трийсетъ години. Ще намѣрите че тѣзи, които трийсетъ години отъ днесъ ще сж милионеритѣ въ тази страна, ораторитѣ на тази страна, поетитѣ на тази страна, тежкитѣ търговци на тази страна, — най-силнитѣ въ църквата и въ държавата, — днесъ стоятъ на едно ниво съ васъ, нито единъ прѣстъ по-горѣ отъ васъ и въ обстоятелства, по настоящемъ, трудни.

„Нѣмашъ ли срѣдства, нѣмашъ ли капиталъ за да почнешъ? Младежо влѣзъ въ библиотеката и земи нѣкоя книга, и прочети какъвъ чуденъ механизъмъ е вложилъ Богъ въ ржката ти, въ крака ти, въ окото ти, въ ухотото ти и тогава примоли се на нѣкой лѣкарь да те въведе въ анатомически си кабинетъ и да ти покаже това за което си челъ, и никога вече не богохулствувай и не казвай че нѣмашъ капиталъ за да почнешъ. *Приготвенъ? що, най-бѣднитѣ младежъ е приспособенъ както само Богъ на цѣлата вселенна можеше да го приспособи*.“

Единъ младъ вѣстникопродавачъ, не е много надежденъ кандидатъ за успѣхъ или почестъ въ кое да бичо направление на живота. Въпрѣки това човѣкътъ, комуто най-много сж задлъжени Съединенитѣ държави за индустриалното си възраждане влѣзе въ живота като вѣстникопродавачъ по една желѣзопѣтна линия. Тома Алфа Едисънъ бѣше на около петнайсетъ тогава. Той бѣше почналъ вече да борави съ химията и си бѣше нагласилъ една походна лабораторийка. Единъ день като извършваше нѣкакви нагледни опити, тренътъ изви по една кривина и шишето съ сѣрната киселина се счупи. Послѣдаваха редица органически миризми и неестествени усложнения. Кондукторътъ страда дълго и тѣрпѣливо, но въ конецъ уволни прѣддания младежъ.

Едистънъ прѣмина отъ една драматична случка въ друга — всѣкога владѣещъ я — додѣто се удостои на една ранна възраст за свѣтовния тронъ на науката. Като го питали, не отдавна, за тайната на успѣхитѣ му, тѣи отговорилъ че всѣкога е билъ напълно въздърженъ и особено умѣренъ въ всичко освѣнъ въ работа.

Ричардъ Кобленовичъ, баща, се помина като остави деветъ дѣца почти безъ пара въ кѣщи. Момчето си изкарваше хлѣба като пазеше овцитѣ на единъ съсѣдъ, и до десетъ годишната си възраст нѣма възможност да отива на училище. Сетнѣ го изпратиха въ единъ пансионъ гдѣто го експлоатираха, оставяха гладно и не му позволяваха да пише на домашнитѣ си по често отъ еднѣжъ на три мѣсеци. На петнайсетъ години то се намѣсти въ чичовия си дюкянъ въ Лондонъ. Тамъ то усвои френски като ставаше рано и учеше дори другаритѣ му спѣха. Скоро слѣдъ това го изпратиха по търговия като прѣдставителъ.

Ричардъ Кобленъ се отнесе до Джонъ Брайтъ за да го запише въ листата за борба противъ ужасния „житенъ законъ“, чрѣзъ който се вземаше хлѣба отъ бѣднитѣ и се даваше на богатия. Той намѣри Джонъ Брайта дълбоко опечаленъ прѣдъ мъртвото тѣло на жена му. „Хиляда домове има въ Англия“, каза той, „кждѣто жени, майки, дѣца умирагъ въ тази минута отъ гладъ. За това, слѣдъ като първия скърбенъ ударъ прѣмине, ще те съвѣтвамъ да дойдешъ съ менъ, и ние нѣма да си починимъ до като се не прѣмахне житния законъ. Тѣ образуваха „Лига противъ житния законъ“, която, подпомогната отъ глада въ Ирландия — а това бѣше единъ гладъ, който прояве, най сетнѣ, каменитѣ стѣни на протекционизма, — усигури прѣмахването на закона въ година 1846. Паметни сж думитѣ на Брайта: Нѣма въ Велико Британия бѣдняшки домъ който да се не ралва на по голѣмъ, по доброкъчественъ и по евтинъ самунъ чрѣзъ Ричардъ Кобленовия трудъ“. Слѣдъ смъртта му Джонъ Брайтъ откри въ Брядфордъ една мряморна статуя носеща въ ярки слова-думата „Кобленъ“ срѣдъ надписа „Свободна търговия, миръ и благоволение между човѣцитѣ“.

И самия Джонъ Брайтъ бѣше синъ на единъ бѣденъ работникъ, а въ онѣзи дни вратата на по висшитѣ училища бѣха затворени за такива; но великото християнско сърдце на тозъ приличенъ и рѣшителенъ юноша се покърти отъ неволята на милионитѣ английски и ирландски бѣдни, гладуващи поради „житния законъ“. Брайтъ не можеше да гледа да се спира на митницата бѣдняшкия хлѣбъ и да се облага съ мито въ полза на ланлорда и чифликчията, и той вложи душата си въ тази велика реформа. „Това не е партиенъ въпросъ“, казваше той „защото хората на всички партии сж съгласни върху него. Това е единъ хамбарски въпросъ, — единъ въпросъ между милионитѣ работници и аристокрацията“. Въ врѣме на глада, който откъсваше годишно по два милиона отъ населението на Ирландия, Джонъ Брайтъ бѣше по силенъ отъ цѣлото благородство на Англия. Цѣлата аристокрѣция трепереше отъ съкрушителната му логика, силното му краснорѣчие

и наложителния му характеръ. Слѣдъ Коблена никой другъ, може би, не стори толкозъ за да се даде на работника по кжсъ работенъ день, по евтинъ хлѣбъ и единъ шилингъ повече въ джоба му.

Надъ единъ оборъ въ Лондонъ живѣеше единъ бѣденъ момъкъ на име Михаилъ Фарадей, който разнасяше вѣстници срѣщу единъ гологанъ за всѣки екземпляръ. За нѣколко години той бѣше чиракувалъ въ една книговѣзница и като подвързалъ Енциклопедия Британика прочитъ му доловили статията върху електричеството, и той не си починалъ до като не я прочелъ. Снабдява се, тогава, съ единъ стѣкленъ балонъ, едно старо котле и още нѣколко прости прѣдмети, и почва да прави опити. Единъ отъ абонатитѣ му се заинтересувалъ въ него и го завѣлъ да чуе прѣподавателя по химията Сжръ Х. Дейви. Слѣдъ туй той се одързости да пише на великия ученъ като му изпрати и бѣлѣжкитѣ си отъ лекцията му. Една нощъ, не слѣдъ дълго, тъкмо когато Михаилъ щѣше да си лѣга, файтона на Сжръ Дейви спира прѣдъ простото му жилище, и единъ слуга му подава една покана да се прѣдстави на професора слѣдната заранъ. Михаилъ едвамъ можеше да вѣрва прочитъ си като четѣше бѣлѣжката отъ великия Дейви. На утринята той се прѣдстави споредъ поканата и биде условенъ да почиства инструментитѣ, и да ги внася и изнася отъ аудиторията. Той тамъ слѣдѣше усърдно всѣко движение на Дейви, какъ той обясняваше своята безопасна лампа, и какъ съ стѣклена маска на лицето си, оперираше съ опасни експлозивни. Михаилъ се учеше и правеше опити и не мина много и тозъ бѣденъ, безъ късметъ момъкъ биде поканенъ да реферира прѣдъ прочутото философско дружество.

Той биде назначенъ за професоръ при кралската академия въ Улвичъ и стана въ науката славата на вѣка. За него Тиндалъ каза „той е най великиятъ прѣдставителъ на опитната философия, какъто свѣта е видѣлъ нѣкога. А Сжръ Дейви запитанъ кое е най голѣмото му откритие, отговорилъ — Михаилъ Фарадей.

В.

Xavier de Maistre.

Прокажениятъ отъ града Аостъ.

Продължение.

Прокажениятъ.

Вие ме насърчавате да ви обясня и азъ отъ моя страна, какви чувства ме пълнятъ. Къмъ неодоушевленитѣ прѣдмети около мене, които виждамъ всѣки день, се привързвамъ съ такава обичъ, щото ми ставатъ, така да кажа, като другари. Всѣка вечеръ, прѣди да се прибера въ кулата, пращамъ привѣтенъ поклонъ на леденитѣ моря, на тъмнитѣ усои около Санъ-Бернардскитѣ планини, и на ония чудновати висини, що царятъ надъ Ремската долина. При все че Божието всемогъщество се проявява еднакво въ най-малката мравунка както въ цѣлото миросъздание, все така грандиозната гледка на планинитѣ бие на чувствата ми съ много поголѣмъ ефектъ; когато гледамъ тия гигантски масиви,

покрита съ вѣчни ледове, душата ми се пълни съ дивно, трепетно религиозно чувство. И невъзможно е другоаче. Но изсрѣдъ тая просторна панорама, що ме заобикаля, азъ си имамъ свои любими гледки, къмъ които съмъ особено привързанъ; въ това число е и она отшелнически домъ, що виждате татъкъ горѣ на самия планински връхъ. Самъ въ горскитѣ усои, не далече отъ пустининенъ долъ, той приема, сѣкашъ, послѣднитѣ зари на западното слънце. Не съмъ ходилъ, наистина въ она край, но изпитвамъ чудно доволство да го гледамъ издалече. Кога нощнитѣ сѣнки излѣка падатъ, скритъ въ нѣкой жгълъ на моята градина, азъ впивамъ погледи къмъ она самотенъ отшелнически домъ, и духътъ ми си отпочива. Той ми е станалъ, като собствено притежание; понѣвга ми се струва, като да имамъ смѣтенъ споменъ за блажени минути, прѣкарани отколѣ въ она кжтъ, отъ който всѣка дия се е изгладила вече въ паметъта ми. Обични ми сж най вече планинитѣ въ далечния фонъ, чийто върхове се сливатъ съ небето въ хоризонта. Както бждешето, тѣй и далечниятъ просторъ буди въ душата ми надеждно чувство; въ моето измжчено сърдце се поражда вѣра, че татъкъ нейдѣ въ безграничния миръ сжществува, може би нѣкоя земя, гдѣто бихъ могълъ най-сетнѣ да вкуса отъ туй щастие, за което въздишамъ, щастие, което таинственъ нѣкакъвъ инстинктъ ми прѣдставя до сега, като недостижимо.

Офицеринътъ.

На душа тѣй пламенна, каквато е вашата, прѣбни сж били, навѣрно, нечути усилия, за да се примирите най-сетнѣ съ участъта си, и да не се хвърлите въ отчаяние.

Прокажениятъ.

Не ше бжда достатъчно искренъ къмъ васъ, ако ви оставя да вѣрвате, че съмъ винаги доволенъ отъ участъта си, за жалостъ не съмъ достигналъ до себепотверженостъта, на която извѣстни отшелници се радватъ. Съвсѣмъ далечъ съмъ още отъ да чувствувамъ всичко мило, що ме свързва съ човѣшкия родъ; прѣкарвамъ живота си въ непрѣстанни борби; даже мощната сила на религията не е всѣкога въ състояние да ограничи изблика на необузданата ми фантазия. Тя ме завлича понѣкога, съвсѣмъ неволно, въ цѣлъ океанъ отъ химерни желания, въ чудноватъ непознатъ менѣ свѣтъ, чийто фантастиченъ образъ ми дава безпокой и ме силно измжчва.

Офицеринътъ.

Ако можехте само надникна въ дълбинитѣ на моята душа, ако бихте били въ състояние да разберете поне отчасти, какво е моето мнѣние за свѣта, вашата жажда, вашитѣ желания биха излѣзнали въ мигъ.

Прокажениятъ.

Напраздно четохъ въ нѣкои книги за човѣшкитѣ неправди, за нещастията, които прѣслѣдватъ врѣдъ човѣшкия родъ, сърдцето ми, бѣдното мое измжчено сърдце, гледа къмъ всичко туй съ пълно недовѣрие. Прѣдставямъ си, напротивъ, общества,

гдѣто избилватъ само добродѣтели и най-искрени приятели; прѣдставямъ си щастливи двойки, които всрѣдъ здраве, младостъ и богатства сж упоени отъ щастие. Виждамъ ги да се разхождатъ татъкъ въ гжстия лѣсъ, гдѣто въздухътъ е по-свѣжъ, сѣнкитѣ по прохладни отъ тия, що се свождатъ надъ мене; тамъ грѣе по-свѣтливо слънце отъ туй, що освѣтя моя тѣмненъ пжтъ; всички завиждатъ на тѣхната участъ, а мене считатъ за най-послѣдния окаянникъ. Въ началото на пролѣтъта, кога задуха пиемонтския вѣтъръ въ нашия долъ, чувствувамъ животворния му топликъ да пронизва дори прѣзъ коститѣ ми и неволень трепетъ ме обхваща. Въ подобенъ моментъ сѣщамъ таинственъ жадъ къмъ нѣщо съ думи необяснимо, смжтно чувство ме обзема за безгранично нѣкакво щастие, което не е далече отъ мене, чиято сладостъ бихъ могълъ да изпитамъ, ако да не бѣхъ уреченъ само на страдания. И бѣгамъ тогазъ отъ килийката си, и тичамъ, блуждая по полето, за да дишамъ на свобода подъ отворено небе. И отбѣгвамъ да срѣщна сжщитѣ тия хора, прѣдъ чийто гледъ сърдцето ми горн отъ необясними желания; и отъ връхъ могилата, скритъ между шубръцитѣ, като плахо животно, погледитѣ ми се отправятъ къмъ града Аостъ. Хвърлямъ отдалечъ жадни погледи къмъ тия щастливи жители, които ме едва познаватъ; простирамъ безпомощно ржцѣ къмъ тѣхъ съ дълбока въздишка, и прося да ми дадатъ моя дълъ отъ щастieto, на което се радватъ. Тѣй прѣхласнатъ до себепозабрава — (да ви изповѣдамъ ли?) — Азъ съмъ пригрѣщаль понѣкога дърветата въ гората съ мслаба къмъ Бога да имъ влѣхне животъ зарадъ мене, и да ми даде една душа да ми съчувствува, да ми подари единичкъ приятель! Но уви! Дърветата си оставатъ безгласни; тѣхната грапава, студена кора ме отблъсва; тя нѣма нищо общо съ туптежа, съ огъня, що пламти въ моето сърдце. Изнемошѣлъ, отпадналъ, отчаянъ отъ живота си се връщамъ съ мжка къмъ убѣжището си, слагамъ прѣдъ Бога всичкитѣ си мжки и страдания, и тихо спокойствие изпѣля излека душата ми.

Офицеринътъ.

И така, нещастниче, вие страдате едноврѣменно и отъ душевни, и тѣлесни мжки!

Прокажениятъ.

Тия послѣднитѣ не сж най-жестокитѣ мжчителни.

Офицеринътъ.

Не ви ли даватъ поне страхъ отъ врѣме на врѣме?

Прокажениятъ.

Всѣки мѣсець тѣ се увеличаватъ и намаляватъ съ смѣнката на лунния видъ. При всѣко новолуние страдамъ обикновено много повече; слѣдъ туй болката намалява и, сѣкашъ, се измѣня до нѣйдѣ; кожата ми почва да сѣхне, да бѣлѣе, и мжитѣ току речи изчезватъ. При всичко туй, търпѣлъ бихъ всѣкога тия болки, ако да не ми причиняваха ужасна безсъница.

Офицерътъ.

Какво? Немъ и безсъница ви смущава?

Прокажениятъ.

Ахъ, господине, безсъница, каква безсъница! Вие не можете си прѣдстави, дълга и печална е нощта, която нещастникъ, като мене, прѣкарва отъ начало до край безъ да склопи очи; духътъ се приковава безнадеждно въ тъмно бждеще и още по-ужасното настояще. Никой, никой не може да се постави въ моето положение. Мжкитѣ ми ставатъ все по-търпими съ нарастването на нощта, че къмъ края не зная дори какво може да стане съ мене: мислитѣ ми се замглятъ, изпитвамъ особентъ видъ чувство, което ме спохожда само въ тия тъжни минути. Ту ми се струва, че нѣкаква неодолима сила ме влѣче въ пропасть безъ дъно; ту черни петна ми се мѣркатъ прѣдъ очитѣ, които чезнатъ съ свѣткавична бързина, щомъ като се опитамъ да се вгледамъ въ тѣхъ; тия движуци се тръкала ставатъ все по-голѣми и по-голѣми идейки къмъ мене, докато найсетнѣ се струпатъ върху ми съ тежестта на цѣла планина! Другъ пѣтъ виждамъ черни облаци да се приближаватъ и подобно на разбунени вълни, тѣ се раздиратъ на кжсове, въртятъ се все около мене и, като че ли, заплашватъ да ме удавятъ. Въ случай, че се опитамъ да стана, за да разпрѣсна тия ужасни признаци, чувствувамъ, че нѣкой ме задържа съ невидими връзки и ми отнема послѣдната сила. Вие бихте помислили, може би, че всичко туй е сънъ. О не, азъ съмъ въ съвършено будно състояние! Сжщитѣ гледки ми се вѣсятъ безъ спиръ една слѣдъ друга - А ужасътъ, който изпитвамъ, надминува далеко всички болки и страдания.

Офицеринътъ.

Възможно е тоя видъ делиръ да ви иде вполсѣдствие на високата трѣскава температура, която е съвсѣмъ естествена при подобни безсъници.

Прокажениятъ.

Вие мислите, че туй е слѣдствие отъ трѣската? Ахъ! дано, дано да е тъй, както вѣрвате. До сега съмъ се все страхувалъ че тия ужасни видѣния сж признаци на умопобъркване; изповѣдвамъ ви, че съмъ билъ много загриженъ за това. Дай Боже да е вслѣдствие на трѣската!

Офицеринътъ.

Вие ми възбуждате най-живъ интересъ. Да говоря истината, не бѣхъ си въобразявалъ до сега състояние подобно на вашето. Но, когато сте били заедно съ сестра си, все трѣбва да ви е било по-леко.

Прокажениятъ.

Само Богъ знае какво сокровище ми се отнѣ съ смъртта на сестра ми. — Но, господине, не се ли бонте отъ мене, та... идете тъй наблизу? Седнете тука, — на тоя камъкъ; азъ ще се скрия задъ шумака, — ние ще се разговаряме тъй безъ да се видимъ.

Офицеринътъ.

Защо тъй? Не, не недейте ме избѣгва! Седнете си тукъ, близу до мене! (Като каза тия думи, пжтникътъ направи неволно движение съ цѣлъ да сграби рѣката на прокажения, който мигновено се оттегли на страна.)

Прокажениятъ.

Невнимателний човѣче, вие щѣхте да ми хванете ржката!

Офицеринътъ.

Е, какво отъ туй? Щѣхъ да я стисна отъ все сърдце.

Прокажениятъ.

Подобно щастие щѣхъ да изпитамъ за пръвъ пѣтъ въ живота си: никой не ми е стисналъ ржката до сега.

Офицеринътъ.

Какво говорите? Освѣнъ сестра ви. За която споменахте, не сте ли имали никакви други връзки, не сте ли били милъ и скжпъ на нѣкоя човѣшка тваръ, като васъ?

Прокажениятъ.

За щастие на човѣшкия родъ, нѣма подобна тваръ на моята.

Офицеринътъ.

Вие ме карате да треперя.

Прокажениятъ.

Простете ми, съчувствителни страннико! Не-щастникитѣ, както знаете, обичатъ да говорятъ за злата си сждба.

Офицеринътъ.

Говорете, говорете, вие ме живо интересувате, нещастниче! Споменахте за една ваша сестра, която е живѣла тукъ съ васъ и е сподѣляла мжкитѣ ви.

Прокажениятъ.

Тя бѣ единствената земна връзка за мене! Докато сестра ми живѣеше, чувствувахъ, че нѣщо ме свързва още съ човѣшкия родъ. Но, по Божия Воля, и тая съединителна брѣнка съ външния свѣтъ бѣ сломена, и азъ останахъ самъ, уединенъ окжяникъ. Тя бѣ достойна за небесното блаженство, на което се радва сега; нейниятъ примѣръ не ме оставяше да изпадамъ въ грозно отчаяние, на което се отдавамъ често слѣдъ нейната смъртъ. Да живѣемъ близу единъ до другъ бѣ невъзможно. Особниятъ видъ болка, отъ която страдахме и двѣмата, ни отнѣ и тази единствена утѣха.

Даже, кога се приближавахме въ молитва прѣдъ Бога, ние отбѣгвахме да срѣщнемъ погледитѣ си, да не би ужасното зрѣлище на страдалческия братовъ или сестринъ ликъ, смути религознитѣ ни размисления. Ето защо погледитѣ ни не смѣха да се срѣщнатъ освѣнъ... въ небето. Слѣдъ молитвения частъ, сестра ми се оттегляше обикновено въ колибката си, или подъ орѣховия сѣнякъ въ другия край на градината, тъй че ние бѣхме почти винаги раздѣлени.

Офицеринътъ.

Но защо си налагахте сѣми такива строгости?

Прокажениятъ.

Когато сестра ми се зарази отъ болѣстѣта, на която е била жертва цѣлата на фамилия, тя бѣ при-

нудена да дойде при мене, въ туй окаянно убѣжище. Ние се видѣхме и упознахме за пръвъ пѣтъ тогазъ. Сестра ми остана поразена отъ ужасъ при тая първа срѣща. Отъ страхъ да не я оскърбя по нѣкой начинъ, или да увеличи болкитѣ ѝ, азъ се обрекохъ на тоя вѣчно уединенъ животъ. При това проказата се бѣ ограничила само въ грѣхитѣ ѝ, та азъ се все надѣвахъ, че ще е възможно да се изцѣри. Виждале ли татѣкъ една оградка, която съмъ оставилъ да се срути напоследѣкъ? Въ нѣйно врѣме по тая оградка пѣлзѣше хмѣлъ, за който полагахъ особни грижи и, който раздѣляше градината на двѣ части. Устроилъ бѣхъ още криволики пѣтеки отъ двѣтѣ страни на тая ограда, тъй че ние можехме да се разхождаме и да си гороримъ безъ обаче, да се виждаме и да сме съвсѣмъ наблизу единъ до другъ.

Офицеринѣтъ.

Човѣкъ би се усъмнилъ дали самото провидѣние не ви е прѣслѣдвало, сѣкашъ, съ доволство, за да трови и най-сѣтната ви утѣха!

Прокажениѣтъ.

Имахъ си поне другаръ, не бѣхъ самъ тогазъ; присѣтственото на сестра ми оживогворяваше тоя уединенъ кѣтъ. Шумѣтъ на стѣпкитѣ ѝ нарушаваше самотната тишина. Когато въ ранни зори идѣхъ да колѣнича прѣдъ тия дървета, за да шепна молба къмъ Бога, азъ чувяхъ вратата на кулата да скръцѣ тихичко, — и сестриния ми гласъ се размѣсяше съ моя въ обща молитва. Привечерь, когато поливахъ градината, сестра ми се разхождаше понѣкога на залѣзъ-слѣнце, тъкмо тука, гдѣто ви говоря сега . . ., а азъ можахъ да видя сѣнката ѝ да се мѣрка насамъ, нататѣкъ по монитѣ цвѣтя. Даже когато не можехъ да я видя, дири отъ нейното присѣтствие ме слѣдваха навредъ. А сега не срѣщамъ нийдѣ увѣхнало цвѣтище, или нѣкой клончецъ, който, минувайки, тя поваляше; самъ съмъ: нѣма вече ни движение, ни животъ около мене, . . . и самата пѣтека, що водѣше право въ нейния любимъ сѣнникъ, чезне безслѣдно подъ буренилива трѣва. Безропотно и по-най-скритъ начинъ, сестра ми гледаше постоянно да намѣри шо-годѣ нѣкакъвъ случай, за да ми причини доволство. Колко пѣти намирахъ въ стаята си вази пѣлни съ цвѣтя, които нейната рѣка грижливо подновяше; колко пѣти ме е сюрпризиралъ нѣкой плодъ, оставенъ все отъ нея за мене! А азъ не смѣхъ да ѝ повѣрна сѣщитѣ услуги; повече отъ туй, настойчиво я молѣхъ да не влиза никога въ моята стая. Но, кой може да турѣ граници на сестринска любовь? Слѣдниятъ случай ще ви даде, може би, нѣкакво понятие за нѣйната сестринска нѣжностъ къмъ мене. Една нощъ, измѣчванъ отъ неописуеми болки, азъ крачехъ шумно напредъ назадъ въ килийката си. Къмъ полунощъ, току що бѣхъ сѣдналъ за минутка да си поотпочина, чувамъ лекъ шумъ откъмъ входа на моята стая. Станяхъ, приближихъ се до вратата и се вслушахъ: прѣдставете си, колко очуденъ останахъ да чуя шепотъ на трепетна молба. Да, сестра ми бѣ колѣничила прѣдъ прага на моята килийка да се моли за мене! Тя бѣ чула пышканията ми . . . Отъ страхъ да не ме смути и отъ обичъ къмъ мене, тя се бѣ спрѣла до самия прагъ, за да е близу въ

случай, че се укаже нужда отъ нейната помощ. Чухъ я да шепне тихичко *Miserere* (Боже! смили се.) И азъ колѣничихъ до вратата ѝ, безъ да я прѣкъсна, повтаряхъ на умъ думитѣ, които тя произнасяше. Очитѣ ми се пѣлнѣха съ сълзи: кой не би се трогналъ отъ подобна сестринска прѣданостъ? Когато ми се стори, че е къмъ края на молитвата си, азъ ѝ пошепнихъ: „Иди си мила сестро, лека-нощъ, по добрѣ ми е сега. Богъ да те благослови и да ти даде споредъ просбата ти!“ Тя се оттегли безъ да каже ни дума. Молитвата ѝ бѣ въ дѣйствителностъ услышана: спяхъ поне нѣколко часа спокоенъ сънь прѣзъ онази нощъ.

Офицеринѣтъ.

Колко печални трѣбва да сѣ били за васъ първитѣ дни слѣдъ смъртѣта на тая скжпоцѣнна сестра!

Прокажениѣтъ.

За дълго врѣме, бѣхъ като замаянъ, тъй че въ тоя несвѣсъ умѣтъ ми не можеше да побере размѣра на нещастieto ми: кога най-сетнѣ се окопитихъ, и бѣхъ въ състояние да обсъжда положението си, намалко остана да се умопобѣркамъ. Врѣмето на нейната смъртъ ще бѣде свързано съ двойна скръбъ за мене; то ми напомня за най-голѣмото нещастие въ живота ми, и за прѣстѣпленieto, което щѣше да го послѣдва.

Офицеринѣтъ.

Прѣстѣпление! Не ви вѣрвамъ способенъ за подобно дѣло!

Прокажениѣтъ.

Говоря само цѣлата истина; боя се, че слѣдъ като ви разкажа тая частъ отъ моя животъ, ще се унижа твърдѣ много прѣдъ очитѣ ви; но не желая да се опиша прѣдъ васъ по-добъръ отколкото съмъ въ дѣйствителностъ. А, може би, като произнасяте присѣдната си, да ме ожалите едноврѣменно.

Идеята да напустна волно тоя мѣчителенъ животъ ми се вѣстѣше отъ нѣколко години на самъ прѣкарани въ дълбока меланхолия; но отъ страхъ да не съгрѣша прѣдъ Бога, азъ отблъсвахъ всѣка подобна мисль. При все туй, едно съвсѣмъ нишожно, незначително на пръвъ погледъ обстоятелство, дойде да ме смути и за малко остана да ме хвърли въ вѣчна погибель. Врѣзъ всичко друго новъ мотивъ за скръбъ ме върхлетѣ: за нѣколко години сестра ми и азъ се грижехме за едно малко кученце, къмъ което най-вече тя бѣ особено привързана. Да ви кажа слѣдъ нейната смъртъ, това бѣдно животно бѣ за мене сѣщинска утѣха. Види се, защото бѣ грозно и отврдѣ пѣдено, та се бѣ рѣшило най-сетнѣ да прибѣгне при насъ. Прѣзрѣна твѣрь отъ всички, тя бѣ за кѣщата на прокажениѣ цѣла скжпоцѣнность. Отъ признателностъ къмъ Бога, за дѣто ни бѣ подарилъ тоя малкъ приятель, сестра ми го бѣ назовала *Чудо*. Това име — въ пѣлна противоположность съ грозотата на кучето — както и постоянно игривия му темпераментъ, разсѣваше често тъжнитѣ ни мисли. Въпрѣки строго вардене отъ моя страна, то избѣгваше понѣкога да скита изъ града. А менѣ съвсѣмъ не идеше на умъ, че

може да напакости нѣкому. Това обстоятелство туря дори въ ужасъ нѣкои отъ жителитѣ на града; тѣ си въобразяватъ, че кучето ще прѣсне помежду имъ зародиша на моята болестъ. И едногласно рѣшаватъ да поднесагъ жалби до градоначалството, отъ което дохожда разпоредба да се утрѣпе незабавно моето куче. Войници, заедно съ нѣколко души гражданци, дойдоха изведнажъ тукъ, за да турятъ въ изпълнение жестоката заповѣдь. Видѣхъ, като оглавиха съ вървѣ кученцето и го отвлѣкоха слѣдъ себе си. Кога застигна до портата на градината, не можехъ да се възпра, да не погледна още веднѣжъ: то се извършваше, горкото, къмъ мене да ме моли за помощъ, която не можехъ да му дамъ. Щѣха да го удавягъ въ рѣката, но тълпата която причакваше отвънъ, силна връзъ него камъни и го уби на мѣстото. Чухъ го да вие жално и по-скоро бѣгахъ да се скрия въ кулата ни мъртъвъ, ни живъ: колѣнитѣ ми се блѣскаха тъй силно едно въ друго щото губѣхъ равновѣсие; хвърлихъ се тогазъ безнадеждно връзъ леглото си въ състояние съ думи неопишимо. Поради силния сърдеченъ боленъ, който изпитвахъ, азъ не виждахъ друго въ тая, ако и да правоподобна, но строга мѣрка, освѣнъ жлъчна и безполезна варварщина, при все, че се срамя сега отъ туй, що кипѣше въ душата ми тогазъ, пакъ и до денъ днешенъ не мога да си спомня съ хладнокървие за тая случка. Прѣкарахъ цѣлия день крайно разволнуванъ. И най-послѣдното живо сщество ми бѣ отнето; тоя новъ ударъ разтвори наново неизцѣримитѣ рани на моето сърдце.

Въ такова душевно състояние дойдохъ сжщата вечеръ къмъ залѣзъ — слънце тъкмо тукъ гдѣто сме сега и се опрѣхъ до тоя именно камѣкъ, на който сѣдите вие. Не зная колко врѣме съмъ стоялъ въ туй положение да размишлявамъ все за злата си сждба, докато ей татѣкъ край оградата, гдѣтосе вирягъ ония двѣ липи, азъ съзрѣхъ една млада весела двойка. Тѣ вървѣха изъ птеката, що лжкатуши всрѣдъ зелена моравъ, приближаваха се излека, и минаха до самия зидъ на моята градина. И двамата бѣха красиви; по лицата имъ се рисуваше сладостенъ, тихъ отпечатѣкъ, който само извъстенъ родъ щастие може да въодушеви. Тѣ пристѣпяха бавно; рацѣтѣ имъ бѣха вкопчени една въ друга. Но ето, че се спиратъ съвсѣмъ ненадѣйно: младата невѣста надвѣси глава връзъ гърдитѣ на съпруга си, който я обви пламенно въ пригръдкитѣ си. Сърдцето ми се сви отъ боленъ. Да ви се изповѣдамъ ли? За първъ пѣтъ усѣтихъ завистъ да се вмжква дебнешкомъ и въ моето сърдце: никога по прѣди щастieto не бѣ ми се прѣдавило въ толкозъ плѣнителенъ образъ. Слѣдихъ съ погледи тая щастлива двойка дори до края на поляната. И тъкмо, когато щѣха да излѣзнатъ отпрѣдъ очитѣ ми въ гжстия лѣсъ, чухъ радостни възклициания и викове: двѣтѣ тѣхни фамилии навѣрно, щѣха да срѣшнатъ младоженцитѣ; старци, жени и дѣца ги наобиколиха; до ушитѣ ми стигна размѣсенъ шумъ съ радостъ; измежду дърветата се мѣркаха свѣтлитѣ краски на облѣклата имъ, — надъ цѣлата тая група се бѣ надвѣсилъ, сѣкашъ, облакъ щастие. Не можахъ да устоя прѣдъ туй зрѣлище;

пѣклени страдания се впиха въ сърдцето ми: завърнахъ очи да не гледамъ нищо по-нататѣкъ и прибързахъ да се скрия въ килийката си.

О Боже мой! Какъ всичко ми се видѣ пусто, тъмно, ужасно въ нея! Ето кое е, си казахъ, моето навѣки обрѣчено живѣлище; ето кждѣ, слѣдъ най-окаянъ, прѣкаранъ само въ мжки животъ, ще дочакамъ най-сетнѣ бавно-идещия край на моитѣ дни! Господъ е напорилъ вредомъ щастие: да, цѣли рѣки отъ щастие е напорилъ той за всѣко живо сщество; само азъ, само азъ съмъ саминъ безъ помощъ, безъ приятель, безъ другаръ... О, каква зла участь!

Прѣдаденъ само на тия тѣжни мисли, азъ бѣхъ съвсѣмъ забравилъ, че сществува единъ Вѣченъ утѣшителъ, въ тая минута бѣхъ забравилъ даже себе си. Защо ли, си казахъ азъ, ми е дадено да гледамъ земния свѣтликъ? Защо ли природата е само къмъ мене несправедлива мащеха? Тѣй както синъ, ограбенъ отъ бащино наследство, прѣзъ очитѣ ми се разтилатъ безмѣрнѣ богатства, притежание на цѣлия човѣшки родъ, но небето скжпернично само къмъ мене, та отказва да ми даде частъта която ми се пада. Нѣма, о, нѣма, крѣснахъ разярено азъ, нѣма за тебе щастие подъ туй небе; умри, нещастниче, умри! Стига си мърсилъ земята съ присжтствието си! О, да би могла да се разтвори тя, за да ме погъне живъ и не остави никаква диря отъ твоя отвратителенъ видъ! Луда яростъ видѣхъ все по-силно въ мене; желанието да туря край на живота си ме обзе цѣлъ и прикова мислитѣ ми единствено въ тая посока. Рѣшихъ най-сетнѣ да подпаля жилището си, и да се оставя на произвола на пламъцитѣ заедно съ всичко, което би уварило нѣкакъвъ споменъ за мене. Развълнуванъ, разяренъ, азъ избѣгахъ въ полето; скитахъ се така доста врѣме въ тъмния лѣсъ; отъ запяхтената ми грждъ се истрѣгвахъ неусѣтно виения и грозенъ ревъ, отъ чиито огласъ оставахъ самъ ужасенъ всрѣдъ ношното затишье. На връщане въ жилището си, крайно разяренъ, азъ крѣщѣхъ колкото ми гласъ държи: „горко ти, прокажени човѣче, горко ти! И като че ли всичко се бе обрекло оная вечеръ да съдѣйствува за моето погубване: екогъ изсрѣдъ развалинитѣ на брамафанския замѣкъ повтори отчетливо слѣдъ мене: „горко ти“! Азъ се сирѣхъ, поразенъ отъ ужасъ, до вратата на кулата. — дълго врѣме слѣдъ туй планинскиятъ екъ подне по-слабо и по-слабо моя викъ:

„Горко ти!“

Подиряхъ лампа, и, рѣшенъ да подпаля жилището си, слѣзохъ въ най-долната стая, влѣчейки подирѣ си лозеви прѣчки и сухи клонѣе за огъня. Въ тая стая живѣеше прѣди сестрами: не бѣхъ влизалъ въ нея, откакъ се бѣ поминала; нѣйниятъ ulubенъ столъ стоеше на сжщото мѣсто, въ което го бѣхъ поставилъ, кога за сѣтенъ пѣтъ подвижихъ отъ тамъ сестра си; силенъ трепетъ ме обзѣ, като съгледахъ нейния вуалъ и нѣкои нейни дрехи разпрѣснати тукъ-тамъ по стаята; послѣднитѣ ѣ думи прѣди да отmine отъ тоя свѣтъ, се оживиха въ паметъта ми: „Макаръ и да умра, азъ, не ще те оставя,“ ми казваше тя; „не, забравяй, че ще бжда

винаги близу при тебе въ най-голѣмитѣ ти мжки.“ Като слагахъ лампата връзъ нейната маса, погледътъ ми падна неусѣтно връзъ верижката на крѣста, който тя носѣше окаченъ на шията, и който бѣ поставила между двѣ страници на Библията си. Азъ се отдръпнахъ назадъ отъ свето страхопочитание прѣдъ туй зрѣлище. Бездѣлната пропастъ, гдѣто щѣхъ волно да се сгрумолясамъ, се показва ненадѣйно прѣдъ отворенитѣ ми очи; треперущъ, азъ се доближихъ до светата книга: „Ето, ето,“ извикахъ азъ „ето помощта, която тя ми общава.“ И, като изваждахъ крѣста отъ книгата, намѣрихъ запечатанъ пликъ, който добрата моя сестра бѣ оставила тамъ нарочно за мене. Сълзитѣ ми, които до тогазъ задържаше силниятъ болежъ, текнаха въ порой: всичкиятъ ми пагубни кроежи изчезнаха въ мига. . . Дълго врѣме притискахъ до гърдитѣ си това скжпоцѣнно писмо, прѣди да съмъ въ състояние да го прочета, и, слѣдъ като количихъ, за да изпрося отъ Бога милость и прощение, разтворихъ го, и прочетохъ всрѣдъ задавени хълцавици слѣднитѣ думи, които ще останатъ вѣчно запечатани въ моето сърдце: *„Братко, още малко дни ми оставатъ да съмъ съ тебе, но не ще те остава самъ. . . Отъ небето, гдѣто се надѣя да отида, ще бдя надъ тебе; и ще се моля на Бога да ти даде куражъ да се примиришъ съ положението си и да понесешъ безропотно всичко, докато Му е угодно да ни събере пакъ заедно оттаткъ гроба: тогава ще ми бжде позволено да ти покажа на явѣ колко много те обичамъ; нищо не ще ми прѣпятствува да се доближа до тебъ тогазъ и нищо не ще е въ състояние да ни раздѣли. Оставямъ ти малкия крѣстъ, който носѣхъ все съ себе си прѣзъ цѣлия ми животъ; той ме е често тѣшилъ въ страданията ми; той е единичкиятъ свидѣтель на моитѣ сълзи. Спомни си, кога намѣришъ тоя крѣстъ, че послѣдното ми желание бѣ да живѣешъ и да умрешъ като добъръ християнинъ!“* О, колко мило, колко скжпо е за мене туй писмо! Нося го винаги съ себе си, съ него ще отида и въ гроба. Туй писмо ще ми отвори портитѣ небесни, които прѣдъ прѣстѣпленieto, що възнамѣрявахъ щѣха да останатъ навѣки затворени за мене. Слѣдъ като прочетохъ писмото, усѣтихъ, че силитѣ ми отпадатъ поради силното душевно сътрѣсение. Погледътъ ми, сѣкашъ, се забули отъ тъменъ облакъ и за дълго врѣме не чувствувахъ ни болки, ни че съществувамъ. Кога доидохъ на себе си, наврѣдъ бѣ тъмно. И колкото повече мислитѣ ми се разбистрѣха, толкозъ по-силно усѣтахъ тайнственото влияние на тихия, сладостенъ миръ, който ме пълнѣше. Всичко минало въ навечерието на деня, ми се струваше да е сънъ. Най-първото движение, което направихъ, бѣ да отпраща прочитъ си къмъ небето и да благодаря Бога, за дѣто благоволити да ме избави отъ това голѣмо зло. Никога прѣди небесната твърдь не бѣ ми прѣд-явила по-тихо величествена, по-красна гледка: една звѣзда трептѣше тъмно на моя прозорецъ; вгледахъ се за дълго въ нея съ неизказано доволство. Устнитѣ ми шепнѣха благодарностъ къмъ Бога, за дѣто по негова милость можехъ да ѝ се радвамъ; и скрита

утѣха ме пълнѣше при мисльта, че една отъ тия свѣтозарици е обречена за печалната килийка на прокажения.

Изкачихъ се въ кулата успокоенъ. Прѣзъ останалата частъ отъ ноцта четохъ книгата *Иовъ*. И светиятъ ентузиазмъ, що тоя сирадалецъ влѣ въ душата ми, разпрѣсна съвършено чернитѣ мисли, които ме измѣчвахъ прѣди.

Докатъ сестра ми бѣ жива, подобенъ ужасъ не бѣхъ нивга изпитвалъ. Да знаа, че тя е все близу при мене, самата мисль за нейната сестринска прѣданность, ми стигаше, за да се успокоя, утѣша и да добия новъ куражъ.

Съчувствителни странико! Богъ да ви упати да не сте никога принудени да живѣете самъ самичкъ! Сестра ми, единствениятъ ми другаръ, не е вече при мене, но Богъ ще ми даде нуждната сила да понеса дѣрзостно тоя мжчителенъ животъ. Поне тѣй се надѣвамъ, защото му се моля най-сърдечно,

Официринтъ.

На каква възраст загубихте сестра си?

Прокажениятъ.

Току що бѣ постѣпила въ двадесетъ и петата си година; но изгледаше много по възрастна поради тежкитѣ страдания, на които бѣ жертва. При все, че болестъта бѣ покрусила отчасти чертитѣ на лицето ѝ, тя би минала за гвѣрдъ красива, ако да не бѣ ужасно блѣда: тя приличаше на самата смъртъ въ живъ образъ, Неможехъ да я погледна безъ да си въздѣхна дълбоко.

Официринтъ.

Вие сте я загубили въ разцвѣта на младостъта.

Прокажениятъ.

Нейното слабо и твърдѣ деликатно тѣло не можа да утрае дълго врѣме на толкозъ злини. Азъ бѣхъ заблѣжилъ, че тя слабѣе много бърже. Смъртъта щѣше въ скоро врѣме да я сграбчи, — въ това бѣхъ на пълно увѣренъ, а даже (такава бѣ нейната печална участъ) ожидахъ за послѣдния день на живота ѝ. Като виждахъ какъ съхне, какъ чезнатъ силитѣ ѝ день изъ день, азъ заблѣзвахъ съ фатална радость, че края на страданията ѝ наближава. Отъ прѣди единъ мѣсець, тя почна често пжти да пада въ несвѣсъ; силитѣ ѝ отпаднаха съвършено. Животътъ ѝ бѣ изложенъ всѣки часъ на опасность. Една вечеръ (бѣше прѣзъ м. августъ), азъ я видѣхъ тѣй отпаднала, щото неможехъ да се рѣша да я остава сама. Тя сѣдѣше въ голѣмия, удобенъ столъ въ стаята си: силнитѣ болки не я оставяха напоследъкъ да лежи въ легло. Приближихъ се и сѣднахъ до нея, и въ най-дълбокъ мракъ, ние се разговаряхме заедно за сѣтенъ пжтъ. Сълзитѣ ми течеха безъ спиръ, грозно прѣдчувствие ме измѣчваше. . . „Защо плачешъ?“ ми каза тя. „Макаръ и да умра, азъ ще съмъ все съ тебе и ще те подкрѣпямъ въ най-голѣмитѣ ти мжки“. Подиръ нѣколко минути, тя поиска да излѣзе внѣ, за да се помоли, както другъ пжтъ, въ сѣнника подъ орѣховитѣ дървета. Тамъ тя прѣкарваше почти цѣлъ день прѣзъ топлия сезонъ. „Искамъ да умра“, ми каза тя, „гледайки небето“. Но менѣ се не вѣрваше, че краятъ е толкозъ близу. Обгърнахъ я съ ржцѣ, за да я подигна.

„Подпри ме само.“ каза тя. „ще имамъ сила, може би, да ида до тамъ.“ Заведохъ я бавно до орѣховия сѣнникъ; направихъ ѝ възглаве отъ сухи листе, които тя сама бѣ натрупала тамъ; и, като я покрихъ съ платно, за да я прѣдпазя отъ нощната влага, сѣднахъ близу до нея. Но тя пожела да я оставя самичка въ послѣднитѣ ѝ религиозни размишления. И азъ се отдалечихъ безъ обаче да я изгубя отпрѣдъ очи. Виждахъ какъ отъ врѣме на врѣме платното, съ което я бѣхъ покрилъ, се подигаше. и смъртно-блѣдитѣ ѝ рѣцѣ се отправяха въ молба къмъ небето. Като усѣти, че се приближавамъ до нея, тя понска да пие вода. Поднесохъ ѝ чаша, въ която само натопаи устата си, но не можа да пие. „Усѣщамъ, че съмъ приближила до края“, ми каза тя, завръщайки главата си, „жаждата ми ще се уталожии скоро за винаги. Подпри ме, братко, помогни на на сестра си да прѣкара смъртната агония“. Тия бѣха послѣднитѣ ѝ думи. Подпрѣхъ главата ѝ връзъ моята грждъ и пошепнахъ молитвата на умиращитѣ: „Мини въ вѣчността, ѝ казахъ азъ, скъпа, мила сестро, освободи се отъ тоя животъ; остави въ рѣцѣтъ ми тия смъртни останки!“ Въ продължение на три часа азъ я държахъ въ сѣтня борба на природата. Тя угасна тихо най-сетнѣ и духътъ ѝ се отдѣли безъ мъка отъ земния си домъ.

Тука прокажениятъ покри съ рѣцѣ лицето си; силенъ болежъ задави гласа на чуждестранника. Слѣдъ минутка мълчание прокажениятъ стана.

„Страннико, каза той, кога скърбъ или обесърдчение ви налегнатъ, смислете си за самотника отъ града Аостъ; посъщението ви не ще остане безъ полза“.

И двамата се отправиха къмъ пѣтнитѣ врата. На излизане, офицеринътъ си нахлу ржкамица на дѣсната ржка. „Вие не сте стиснали до сега никому ржка, каза той на прокажения, сторете ми тая услуга да стиснете моята, — подавамъ ви ржка на единъ приятель, който се живо интересува въ вашата участъ“. Прокажениятъ се оттегли на страна, като ужасенъ и вдигна очи и рѣцѣ къмъ небето. „Милостивий Боже“, каза той, „надари съ най-щедри благословения тоя съчувствителъ!“

„Ще ви помоля за още една услуга“, каза пѣтникътъ. „Скоро ще си отпътувамъ; не ще се видимъ, може би, за дълго врѣме. Не ще ли е възможно, като вземемъ нужнитѣ прѣдпазителни мѣрки, да си пишемъ отъ врѣме на врѣме? Подобни отношения може да ви разсѣятъ въ самотата, а ще причинятъ и менъ голѣмо доволство“.

„Защо“, ми каза той, да си правя илюзии? Не ми е позволено да се съобщавамъ по никой начинъ съ никого; обреченъ съмъ да гърся общество само въ себе си, да имамъ за приятель само Бога. Ние ще се срѣщнемъ пакъ при Него. С'богомъ, великодушний страннико, бждете щастливъ... С'богомъ за винаги!“ Пѣтникътъ отмина, а прокажениятъ затвори портата и я подпрѣ съ желѣзенъ лостъ.

Годишното събрание на мисонеритѣ въ Самоковъ.

Тридесетъ и деветъ годишниятъ съборъ на мисията на Американския Бордъ държа засѣданията си

въ Самоковъ отъ четвъртъкъ 15 Априлъ и продължава за деветъ дена. Присѣдствуваша делегати отъ всичкитѣ мис. станции въ България, Македония и Албания. Внушително число посѣтителѣ делегати отъ разни мѣста присѣдствуваша на засѣданията. Между послѣднитѣ бѣше и г-нъ В. В. Питъ главенъ касиеръ на мисията въ Близкия Изтокъ, заедно съ г-нъ Чейм-бърсъ главенъ секретаръ на Младеш. Христ. Д-ства въ тѣзи мисии. Двѣ госпожи отъ Америка — прѣдставителки на женския Бордъ, дошли да инспектиратъ дѣвическитѣ заведения, тоже присѣдствуваша на засѣданията. Д-ръ Канунтъ въ качеството си на братски делегатъ отъ Метод. Мисия въ Сѣв. България, присѣдствуваша само за два дена.

Редко годишенъ съборъ на тази мисия е ималъ да разглежда толкова много и отъ таква важность прѣдмети както този. Той засега съ подобающа сериозность разни въпроси и планове въ свръзка съ бждешето развитие на работата.

Албанскитѣ делегати внесоха прѣдложение да се раздѣли Мисията на двѣ. Споредъ тѣхнитѣ възгледи Македония и Албания трѣбва да се раздѣлятъ отъ българската и да образуватъ отдѣлна Мисия. Това се налага отъ далечината, отъ различие въ езицитѣ и отъ липса на пряма и бърза разпоредба въ разнитѣ мисийски работи. Мнозинството като зе въ съображение факта, че работата въ Албания е съвсѣмъ нова и че и двѣтѣ области се намиратъ въ едно неустановено състояние, намира прѣдложенното за раздѣла не разумно и не наврѣменно. При всичко това за прѣмахване мжнотинитѣ които биха се появили, избра се една комисиия за да дава насока и разрѣшение на изникнали въпроси между годишнитѣ събори. Елбасанъ се избра за централна станция и всичкитѣ мисиионери въ Албания сж поканени да се настанятъ на мѣстожителство въ този градъ. Мисиионерски домове ще се издигнатъ за тѣхъ. Щомъ се намѣрятъ срѣдства, мжжко училище ще се отвори. Досегашното дѣвическо училище въ Корча тоже ще се прѣмѣсти въ Елбасанъ. Упрвлението на това заведение за напрѣдъ ще се повѣри на една мисиионерка която тепърва ще пристигне отъ Америка. Заедно съ другитѣ мѣроприятия, Съборътъ горещо прѣпоръчи да се почне колкото се може по-скоро медицинско-мисиион. работа. На г-нъ Ериксынъ единъ отъ албанскитѣ мисиионери се разрѣши отпускъ за да отиде въ Америка и да събира помощи.

Вървежътъ и състоянието на разнитѣ мисийски училища се подвъргна на щателно разглеждане. Всички усѣщаха, че и двѣтѣ учебни заведения въ Самоковъ се нуждаятъ отъ нови и по-удобни заведения, за изграждането на които се има голѣма надежда. Нѣколко евангелисти бѣха подписали и изпратили заявление въ което силно настояваха за прѣмѣстването на дѣвическото училище въ София. За сжщото заведение се рѣши да въведе държавната общеобразователна програма заедно съ педагогически курсъ така што да може да се ускори признаването му отъ държавата.

Съобщение отъ особенъ интересъ е постъпило отъ страна на Американския Бордъ въ Бостонъ съ което мисията се кани да издаже мѣстнието си за основаването на една обща богословска семинария въ

Цариградъ. Нейната цѣль ще бже да приготвяла работници за четиритѣ мисии на Американския Бордъ въ Турция. Тази покана намѣри сърдечна подкрѣпа отъ страна на всички и Д-ръ Хаскелъ биде избранъ да прѣдставлява мисията въ каква да е комисия съставена отъ четиритѣ мисии за да тури въ изпълнение прѣдложения проектъ.

До като горното прѣдложение се разглеждаше отъ делегатитѣ на Събора, отъ страна на Бълг. Ев. Дружество и Общия Съборъ на Евангелскитѣ църкви въ България се приеха двѣ писма въ които се иска да се зематъ мѣрки за да се увеличи числото на добри подготвенитѣ туземни работници и заедно съ това да се промисли и за повишението на заплатата имъ. И на двѣтѣ писма които рисуваха тъй релефно сериозността на положението се погледна съ съчувствие отъ страна на мисионеритѣ. Двама отъ послѣднитѣ се натовариха да приготвятъ отговоръ на тѣзи писма, който покрай изказаното съчувствие да послужи като позивъ къмъ пастиритѣ, туземнитѣ работници и църковнитѣ служители за да се молятъ ежедневно прѣзъ годината за едно духовно събуждане което единствено може да разрѣши засегнатитѣ въ писмата проблеми. Нѣкои други отъ нѣщата които се разрѣшиха въ събора на мисията сж слѣднитѣ: Удобрение Синодалния прѣводъ на евангелията *изобщо* като добръ и вѣренъ прѣводъ на Св. Писание. Прѣпоръчва се на библийскитѣ книжари и други работници да се снабдятъ съ него при разпродажбата на Св. Писание. Г-нъ и г-жа Холуей отишли прѣди една година на почивка въ Америка сж поканени да се върнатъ. Рѣши се да се напечататъ двѣ брошури едната върху Спиритизма отъ Д-ръ Хаскелъ и другата върху основнитѣ учения на Библията. И за на прѣдъ ще се искатъ по 10 стотинки за всѣки 100 стр. отъ печатанитѣ брошури.

Тѣй се свърши една отъ най-сполучливитѣ и най-задоволителнитѣ сесии на Мисията съ благи чувства и свѣтли надежди за успѣхъ прѣзъ идната година.

Евангелскитѣ училища.

Знамъ че като повдигамъ публично тоя въпросъ, рискувамъ да бжда злѣ разбранъ. Рисувамъ да бжда упрѣкнатъ въ нетактичностъ, въ некомпетентностъ, въ мѣшане въ чужди работи. Безъ да оспорвамъ правото на тоя който би сгорилъ това, не мога да не повдигна въпросътъ, отъ чието правилно разрѣшение зависи до голѣма степенъ бждашето на евангелското дѣло въ страната.

Това е единъ въпросъ, кой о е тежалъ върху всички евангелски домове. Отъ всички най-малко е билъ засѣгналъ пишушия тия редове. Обаче, не мога да остана безучастенъ и безъ мнѣние по една толкова важна работа, особно пъкъ, когато ме питатъ за това.

Знамъ че не веднѣжъ и не отъ одного е билъ разискванъ тоя въпросъ. Неразбирамъ, обаче, зашто това е правено по единъ прикритъ и ограниченъ начинъ. Менъ се струва че е време, че живѣемъ

въ една епоха, въ която тия, върху които се прилагатъ закони, правилници, наредби не могатъ да не бждатъ соудирани прѣдварително съ тѣхъ. Не е време днесъ, когато отдѣлни лица и групи, могатъ да установяватъ наредби сами и безогледно спрямо нуждитѣ, мнѣнията, волята на тия, върху които ще се прилагатъ.

Считамъ прочее, че всѣки евангелистъ който е убѣденъ че има да каже нѣщо солидно и достойно за внимание, който върна, че изразява при това мнѣнието на повече отъ едно лице, има достатѣчни причини да проговори.

Възприетата и практикувана система на обучение въ американскитѣ училища у насъ до сега е била съвършено различна отъ тая въ държавнитѣ училища. Само напослѣдъкъ тѣ сж почнали полска да се доближаватъ до системата и програмата на държавнитѣ гимназии. Изглежда че най-твърдо въ това направление работи дѣв. у-ще въ Самоковъ. Самия тоя фактъ показва какво тѣ чувствуватъ, че състоянието въ което се намератъ, трѣбва да се промѣни. Но каква трѣбва да бжде тая промѣна? Какви реформи да се прѣдприематъ? Къмъ какви резултати да се стремимъ?

Менъ се струва че има маса факти, които сж добри указатели. Тия училища сжществуватъ вече отъ много години, изкарали сж много випуски и има живи доказателства за тѣхното влияние и слѣдовъ очебиющи указаниа за нуждитѣ реформи.

Ето нѣкои отъ тия указания.

Дѣвическитѣ училища — и азъ казвамъ това съ радостъ, сж упражнили благотворно влияние върху всички домове, въ които сж влѣзли възпитаницитѣ имъ. Обаче дойде време, когато къмъ това трѣбва да се притури друго: образование, което да имъ открива вратитѣ на университета и поприше за работа и прѣхрана. Въ послѣднитѣ години много свършивши тамъ, съ упоренъ трудъ се реабилитираха прѣдъ държ. гимназии, за да могатъ да постѣпятъ нѣйде на работа, да постѣпятъ въ университета. Но несравнено по много неможѣха да прѣдприематъ това, по причини, които не е мѣсто да излагамъ тукъ. Едно усилено напѣжение има у евангелскитѣ момичета да се развиватъ и излѣзатъ като самостоятелни и независими личности. У тѣхъ има много по-голѣмо самосъзнание, много по-солидни чувства на дългъ и доблестъ, много по-добри стремежи. Перфидностъ, модностъ, суетностъ и пр., почти безъ изключение имъ сж чужди. Това е единъ солиденъ елементъ. Имамъ достатѣчно основание за да твърдя това съ положителностъ. Обаче, трѣбва имъ образование, което ще открие поприше за силитѣ и стремежитѣ имъ.

Много отъ евангелскитѣ домове съзнаватъ това и не прашатъ вече дѣщеритѣ си въ тѣхъ. „Но какво ще правятъ сетнѣ, когато свършатъ тамъ?“ ме питаше единъ баща на многочислено сѣмейство. И той имаше право. Двѣ отъ дѣщеритѣ му свършиха съ успѣхъ държ. гимназия и сж учителки. А колко отъ тия които свършиха тия училища имъ завиждатъ! „Искаме да работимъ, сж

казвали други, но какъ? О, всичко ще сторя за да издържамъ сестра си въ гимназията и университета, за да я неоставя въ мое положение“ ми казваше едната. А тѣ бѣха свършили едно отъ тия училища.

А какво става съ младежитѣ които свършватъ америк. училище? Достатъчно е да се запитаме за това за да се убоимъ да отговоримъ. Прѣдъ тѣхъ е страшна дилема: да стоятъ въ България безъ работа или да бѣгатъ отъ тукъ въ чужбина. Училището съществува отдавна, и въ нѣкоя църква тѣ не сж болшинство между младежитѣ. Нѣщо повече — най-често никакъ ги нѣма. Поради него и чрѣзъ него, повечето евангелски домове сж дали поединъ младежъ на Америка. Това не може да бжде цѣль на училището.

Училището дава младежи, които не могатъ да живѣятъ тукъ. Тѣ и пастири не ставатъ — макаръ че споредъ нѣкои училището имало това за цѣль. Тѣ свършватъ училището и просто се оказватъ лице съ лице прѣдъ живота; прѣдъ нашия суровъ български животъ, безъ срѣдства и сили да прѣвъзмогнатъ мѣжнотията му. Отъ тридесетината възрастни младежи въ София, които сега ми идатъ на умъ, само двама сж свършили самок. у-ще. Единия е почти безъ работа и мечтае за билетъ до Америка, а другия наесенъ ще отиде въ Робертъ-Колежъ, за да се реабилитира, та да постъпи въ университета. Повечето евангелски домове, между които сж и най-първитѣ, вече не прашатъ синоветѣ си тамъ. Нѣкои които имаха синове тамъ, ги взеха и пратиха въ гимназията.

Евангелскитѣ домове страдатъ поради липса на възпитателенъ и образователенъ факторъ, койго да продължи дѣлото на семейното огнище. Има евангелски домове и църкви обезлюдени, лишени отъ младежта си, главно отъ момчетата си защото не сж могле и не сж имали какъ да имъ дадатъ образование и възпитание, подходящи за условията, въ които живѣемъ.

А всичко това — и колко още може да се каже! — сж указания, сж позиви за реформи въ нашитѣ евангелски училища.

Азъ отдавамъ справедливостъ и високо цѣня постъпката на Госпожица Абѣтъ, директорка на Самок. дѣв. уч.—ще, койго чрѣзъ лична анкета и чрѣзъ писма пожела да чуе обосновани мнѣния за реформи въ своето училище. Това е примѣръ за подемание и отъ други, които даже трѣбваше да я изпрѣварятъ.

Всичко изложено до тукъ ми даде куражъ да държа по тоя прѣдметъ сказка на Врѣбница т. г. въ Бѣлг. Еванг. Църква въ София. Тогава развихъ прѣдмета въ свѣтлината на тия редове и поканихъ слушателитѣ си евангелисти да отговорятъ на симпатичното запитване на Г-ца Абѣтъ.

Имахъ случай слѣдъ това да констатирамъ, че съмъ изразилъ чувствата и мнѣнието на мнозинството. Бащи, майки, свършивши момчета и момчета намѣриха случай да изкажатъ незгодитѣ, които сж прѣтърпѣли поради образователната система въ евангелскитѣ уч.—ща и да подчертаятъ нуждата отъ реформи и подобрения.

Нѣколкомина изказали мнѣние да отговоримъ колективно. Написахъ писмото и въ два дена то

бѣ покрито съ 27 подписа. Трѣбваше непрѣменно да го пратимъ на третия денъ на Великъ-денъ. Иначе то би събрало подписитѣ още на мнѣзина. Петъ отъ лицата, които искаха да пишемъ колективно, не успѣха да го подпишатъ.

Считамъ, че това писмо прѣдставлява интересъ за всички евангелисти и затова му давамъ гласностъ.

Ст. Бочевъ.

Двѣ страници

Изъ живота на пастиря Петъръ Василевъ.

На пастиръ Василевъ, докато бѣше въ Ломъ, не виднѣжъ му се случаваше да види, какъ хората плачатъ за грѣховетѣ си.

Прѣзъ мѣсець май, това бѣше въ едно хубаво недѣлно утро, въ една скромна кѣща, която се губѣше въ зелената на обширна градина, залѣсена съ множество плодни дървета, започнаха да се събиратъ хора, едни отъ други въ по-разнообразни костюми. Тамъ щѣше да има богослужение. По единъ по двама отъ различни направления влизаха вътрѣ. Току вижъ, че се задалъ отъ едната порта нѣкой селянинъ съ бѣла аба или нѣкоя прѣгърбена бабичка, отъ другата порта пъкъ — двама-трима работници, занаятчи или търговци. Скоро опрѣдѣлената зала се изпълни съ слушатели. Службата почна. Когато се свърши, слънцето бѣше добрѣ напѣкло, всички бързаха да си отидатъ за обѣдъ. Посѣтителитѣ излѣзоха. Единъ младъ човѣкъ остана слѣдъ тѣхъ: пастирътъ искаше да говори съ него. Изъ обширната градина не се мѣркаше вече жива душа. Пастиръ Василевъ се доближи до младия човѣкъ и го заведе подъ една голѣма сѣнчеста круша. Мѣстото бѣше закрито за хорскитѣ погледи; отъ една страна живъ плетъ отъ лози, отъ друга голѣми клонести дървета: навсѣкждѣ зелени естествени прѣгради, а земята постанала съ дебелъ килимъ-отъ трѣва.

Пастирътъ започна да говори на младия човѣкъ и между другото го запита:

„Не мислишъ ли, че е добрѣ и врѣме да се присѣднѣишъ къмъ тая църква? Боишъ ли се отъ спѣнки? . . .“

Младиятъ човѣкъ се просълзи, падна на колѣнитѣ въ зелената трѣва, притисна до себе си ржката на пастиря и заплака, опита се да говори но не можеше. Пастирътъ го повдигна и въведе въ кѣщи, дѣто продължиха своя разговоръ.

На другата св. недѣля щѣше да се приеме подъ изпитъ една стара жена. Слѣдъ проповѣдта пастирътъ обяви за новата служба, която щѣше да се извърши, а старата селянка, която едва се държеше на краката си, и чиято коса бѣше побѣлѣла като снѣгъ, се изправи и каза нѣколко думи за своята вѣра въ Христа. Младиятъ човѣкъ, който едва що се бѣ запозналъ съ тая бабичка, спусна се къмъ нея, пригърна я и извика:

„Бабо Иванке, сестро моя, да знаешъ какъ се радвамъ, че Христосъ ни изкупи. . .“

И двамата се просълзиха. Цѣлото събрание се разчувствува. Тѣ бѣха приети за членове подъ изпитъ.

*

Другъ път, прѣзъ единъ есененъ день, току що прѣстана проливния дѣждъ и изъ улицитѣ на града загърмѣ една каруца съ два коня. Ето я, че спрѣ прѣдъ пѣтнитѣ врата на пастиря. Отъ нея скочиха нѣколко души съ голѣми шръкнали нагорѣ калпацы, нахлупени до очи и почти закриващи ушитѣ имѣ. Попитаха за пастиря, но той бѣше излѣзалъ изъ града. Докато го чакаха, тѣ вкараха каруцата въ двора, разпегнаха я и завързаха конетѣ подъ една слива до портата. Пастирътъ си дойде. Тѣ щомъ го видѣха, снѣха калпацитѣ си въ ржцѣ, единъ отъ тѣхъ излѣзе напредъ, доближи се до него.

„Господинъ пастирю, искаме да дойдешъ на нашето село да ни проповѣдавашъ. Ние сме чехи отъ Банатъ и живѣме двѣ години въ България. По-напредъ живѣхме въ плѣвенско, но сега сме въ Раховско, лѣто сме си основали ново село; нарекохме го Войводово. Ела, господине, съ насъ да те заведемъ! Ние искаме да ни проповѣдавашъ нѣколко дена!“

Петъръ Василевъ бѣше съвсѣмъ изненаданъ отъ тия съсъ страшенъ изгледъ и съвсѣмъ не познати хора. При все това, той ги покани да прѣнощува въ дома му, но не имъ отговори, дали ще отиде съ тѣхъ. Прѣзъ нощта той се молѣше:

„Боже, кажи ми какво трѣбва да сторя: азъ не познавамъ тѣзи хора, нито зная дѣ ще ме водятъ. Ако сж лоши хора, пазиме, пази и сѣмейството ми, но ако сж добри, нека сторя всичко за Твое благословение.“

На сутринята пастиръ Василевъ рѣши да замине съ тѣхъ. Той се върна благополучно и посетитѣ ходи още нѣколко пѣти, но разправяше чудни нѣща за тѣхъ.

„Елате, казваше той, да видите хора, които плачатъ за грѣховетѣ си, какъ старци съ побѣлѣли коси и млади, момчета и момичета, лѣятъ сълзи отъ радостъ, че сж познали своя Спасителъ.“

Недѣлното училище.

Уроци отъ Евангелието на Матей.

Бѣлѣжки отъ проф. Дени.

Урокъ 10. юни 6. Исусъ ходи по морето. — (Мат. 14: 22—36). Нахранването на петътъ хиляди души се повѣтствува и отъ четиримата евангелисти, а това чудесно събитие е изпуснато само отъ Лука. Отъ Иоана 6: 15 се вижда отъ какво влияние се послѣдва първото отъ тѣзи чудеса, а отъ Мат. 14: 22 става ясно че и дванадесетѣ бѣха повлияни отъ него. Заедно съ множеството и тѣмъ се искаше да упражнятъ натискъ върху Исуса и да го направятъ царъ — какъвто мисля тѣ искаха; за да избѣгне отъ изкушението, той ги принуди да влѣзатъ въ ладията и да отидатъ на отвѣдната страна. И самъ Исусъ безъ друго ще е усѣщаль раздражениитѣ духове, въ които е виждалъ повторение на изкушението въ пустинята. Той го избѣгна по другъ начинъ, като се отегли въ гората на мо-

литва съ Отца. Двата начина по които се отстрани изкушението сж прѣкрасенъ примѣръ и за насъ какъ да съдѣйствуваме съ Бога въ получаване отговоръ на прощението „и невѣведи насъ въ изкушение, но избави насъ отъ лукавото“. Ладията съ Дванадесетѣ като стигна навжтрѣ въ морето, посрѣщна силенъ вѣтръ който ги тури въ трудно положение а донѣкъдъ и въ опасностъ. Ученицитѣ гребеха съ лопатитѣ безъ да могатъ да стигнатъ точката къмъ която се бѣха опжити. Такъвъ изнурителенъ трудъ служи като убѣжище отъ нѣкои изкушения и сигуренъ цѣръ за да може отъ главитѣ на ученицитѣ да отмахне извѣстни суетни мечти. До като ученицитѣ напредъваха всичкитѣ си сили за да държатъ ладията надъ водата, не имъ остана врѣме да си бѣлнуватъ за нѣкакво царство въ което всичкитѣ цѣха да станатъ голѣмци. Испитията продължаватъ до дѣто се постигна цѣльта. Въ четвъртата стража на нощта, когато бѣше почти на зазоряване, Исусъ наближи ходещъ по морето. Той бѣ издивилъ въ молитва часоветѣ които тѣ употребиха въ напѣване срѣщу вѣтроветѣ и вълнитѣ, така че при тѣхъ той дойде облѣченъ съ сила надминаващи природнитѣ стихии. Това тѣ неможеха да разбератъ; тѣ неможеха да вѣрватъ даже очитѣ си; тѣ помислиха че това е призракъ, духъ и затова извикаха отъ страхъ. Да не ни е чудно за това; нѣма човѣкъ на свѣта който не ще се обземе отъ страхъ когато дойде въ съприкосновение съ свѣрхестественото. Обаче Исусъ побърза да успокои Дванадесетѣ. При каквито и да е условия, каквато сила и да проявяваше, Исусъ си остава сѣ сжщата благодатна личностъ. „Държайте“, имъ извика Той, Авъ съмъ, не бойте се. Неговото присъствие бѣше тѣхната безопасностъ; да Го иматъ съ себе си значи да бждатъ запазени даже въ една ладия тласкана отъ буритѣ.

Случката въ ст. 28—31 е една отъ многото въ които Петъръ играе главната роля; тѣ сж споменати само отъ Еванг. на Матей. За други вижъ гл. 16: 17—19, гл. 17: 24—27. Тѣ се виждатъ по цѣлата окръжностъ на евангелската повѣсть. Въ този случай за който е думата Петъръ дѣйствува точно споредъ характера какъвто го виждаме прѣдставенъ наврѣдъ въ Новия завѣтъ, отъ първата му срѣща съ Исуса до врѣмето когато той прие язичницитѣ въ църквата — събитие при което той прояви своето непостоянство, ако и да бѣше потрѣбно да постоянствува на това що бѣ извършилъ. И така той вижда, сѣкашъ, моментално откровение на истината че всичко що Отецъ е далъ на Исуса е и наше; ако Исусъ можеше да ходи по водата, и ние можемъ; и когато по думата на Исуса, той дързна да ходи по морето, Петъръ доказа че е разсѣждавалъ добръ. Но той не може да стои за дълго на този урокъ въ вѣрата и взора; чувствата му надвиха. Вѣтрътъ и вълнитѣ му се виждатъ като нѣщо по-реално отъ направеното чрѣзъ Исуса откровение за онова което Богъ е далъ на човѣка, и той почнува да потъва въ водата върху която бѣше прѣкразилъ нѣколко крачки.

Иоанъ нищо не споменава за впечатлението което ученицитѣ довиха отъ тази чудна случка. Марко описва съ твърдѣ силни думи очудването имъ. Само

Матей казва че Му се поклонили и казали: „Наистина Синъ Божи Си“. Точно не може да се разбере какво сж искали да кажатъ съ тѣзи думи, но най-малко тѣ сж искали да покажатъ че Той не бѣше както единъ отъ тѣхъ. Явно е че тука бѣше нѣщо повече отъ човѣкъ; и за да се създаде такъво впечатление, имаше нужда да станатъ такива чудеса както това.

Урокъ 11. Юни 13. Жената Хананейка. — (Мат. 15: 21—28.). Слѣдъ Исусовото завръщане отъ околността на Витсаида дѣто нахрани петъ хиляди — на западната страна на езерото, и слѣдъ едно ново и чудесно изявление на своитѣ цѣлителни сили, и Матей и Марко говорятъ за едно голѣмо стѣлкновение което Исусъ е ималъ съ религиознитѣ началници на Иудейтъ. Матей (15: 1) фарисеи и книжници отъ Иерусалимъ. Бѣха си дали трудъ да дойдатъ нарочно отъ Иерусалимъ за да шпиониратъ и да прѣдизвикватъ новия учител. Спорътъ бѣше толкова остръ щото фарисейтъ се почувствуваха уязвени. (ст. 12). Но Исусъ който зачиташе толкозъ много слабитѣ, говори прѣзрително за лицемѣритѣ които умаловажаватъ Божия законъ съ своитѣ прѣданиа. Тѣ бѣха растения не насадени отъ Небесния Отецъ, затова трѣбва да се изкоренятъ. Тѣ бѣха слѣпи водители на слѣпи, та сами тѣ и послѣдователитѣ имъ ше паднатъ въ ямата. Като зима поводъ отъ духа и характера на фарисейтъ, Исусъ прави позивъ къмъ непопавената съвѣсть на човѣка: „Слушайте ме всинца и разумѣвайте“ (Марк. 7: 14). Той обяснява кои нѣща въ дѣйствителностъ оскверняватъ човѣка, и унищожава различieto между чисти и нечисти ястия. Това причини явенъ проломъ между Исуса и религиознитѣ власти, така че той не можеше вече да продължава служението си както по-напрѣдъ. Синагогитѣ се затвориха за Него, и даже животътъ Му не бѣ вънъ отъ опасностъ. При тѣзи обстоятелства, той се оттегли въ Тирската и Сидонската страна и напуста отечеството си за малко.

При това ново положение на обстоятелствата срѣщна го хананейката. Тя бѣше туземка, Сирофини киянка както я нарича Марко — т. е. финикиянка отъ Сирия за разлика отъ финикиянитѣ въ Либия, Сѣверна Африка. Тя не бѣ еврейка, но една отъ тѣзи които Павелъ нарича „странни отъ завѣтитѣ на обѣщанието.“ Божията милость бѣше обѣщана на Израиля по единъ начинъ по който тя не бѣ обѣщана на нея. Израилтянитѣ имаха единъ видъ историческо право надъ нея, за което хананейката не можеше да претендира. Но една голѣма нужда я заставяше да отиде при Исуса. Дъщеря ѝ страдаше отъ нѣкаква болка вслѣдствие на зълъ бѣсъ, и за това тя потърси помощъ отъ Исуса, чиято слава като избавителъ въ такива случаи бѣше се разнесла на дълго и на широко. „Помилуйме“ извика тя, като чрѣзъ любовь съпостави себе си заедно съ окаяната си дъщеря. Мълчанието на Исуса е едно отъ удивителнитѣ нѣща въ Евангелието. Не че Исусъ бѣше безчувственъ. Но не е лесно да приемемъ мнѣнието че Той постапи така само защото искаше да опита вѣрата ѝ. Не би било не благоговѣйно да прѣдположимъ че Той замълча защото чакаше да узнае ясно волята на Отца. Исусъ Христосъ казва Павелъ въ Римл. 15: 8, стана служи-

тель на обрѣзанието, служителъ на еврейитѣ, за да утвърди обѣщанията къмъ отците. Когато изпрати Дванадесетитѣ Той имъ каза: „по пѣтъ язически да не ходите.“ Но ето го самъ въ пѣтя на язичницитѣ и на минутата не бѣше очевидно дали дадената му отъ Отца работа бѣше тука — въ тази страна. Когато ученицитѣ извикаха: „отпусни я, защото вика слѣдъ насъ“, тѣ не се показаха по-благотворно отъ Исуса; тѣ настояваха прѣдъ него да помогне на жената не отъ длъжностъ или отъ любовь, но за да се отгърватъ отъ виковетѣ ѝ. Ала Исусъ говори като да бѣше наистина въ затруднение. „Не съмъ проволентъ“ — мисията опрѣдѣля длъжността му — „освѣтъ до погиналитѣ овци на дома Израйлевъ.“ Жената дохожда по близу (ст. 25) пада прѣдъ Него и настоява за нуждата си: „Господи помогни ми!“ Тогава Исусъ освѣтъ дѣто говори, но и доказва, и колко строго се вижда доказателството: „Не е добро да земе нѣкой хлѣба отъ дѣцата и да го хвърли на псетата.“ Дѣцата сж еврейитѣ, този не благодаренъ, неотзивчивъ народъ който го бѣ прогонилъ задъ граница. Псетата сж язичницитѣ — въ този случай тѣ сж любящата майка и болната ѝ дъщеря. Не е било лесно за Исуса да говори по този начинъ и самата дума съ която си служи за да изрази „псета“ е нарочно избрана за да покаже че Исусъ отстъпва и съ това дава единъ случай на жената. Употрѣбената дума за „псета“ не е сжщата както въ Мат. 7: 6 (Не давайте освѣтено нѣщо на псетата“), но една умалителна дума за домашно галено кученце, което обикаля трапезата на господаря си! — не едно отъ тѣзи грабливи кучета които се срѣщатъ на сюрини въ цариградскитѣ улици. Споредъ Марко (7; 27) Исусъ даде още по-дѣбъръ случай на жената като каза: „остави да се нахранятъ първомъ дѣцата“, отъ които думи се разбира че и псетата ше се нахранятъ по реда си. Майчината любовь съгледа случая и не го изпусна. Тя се показва благодарна да я причислятъ даже съ псетата, стига да се добере до трошицитѣ отъ дѣтинската трапеза. При този духъ отъ страна на жената, каквото и да е възпирало Исуса отъ да ѝ помогне то се прѣмахна изведнѣжъ. На вѣрата която отказъ не знае, и Той нищо не отказва: „Нека ти бѣде както щешъ.“

Спасението е отъ Иудейтъ, и отъ начало бѣ за Иудейтъ: това що виждаме въ тази повѣсть, независимо отъ любовта, вѣрата и постоянството на жената, е сжщинската мжнотия съ която историческото право на Иудейтъ бѣ прѣвишено, и Божие спасение прѣдложено на цѣлия свѣтъ. Милостта прѣвъзможна даже въ земния животъ на Исуса къмъ една нуждающа се и непоколебима въ вѣрата си язичница; но широкитѣ врата се отвори напълно едва слѣдъ възкресението, когато Исусъ се издигна надъ всичкитѣ исторически ограничения, и прѣвъзвишенъ, Той седна отдѣсно на Бога като Господъ надъ всички, богать съ милость къмъ всички които го призиватъ. Тука ни се прѣдставя примѣръ да видимъ какъ вѣрата която съглежда Божията спасителна помощъ въ Исуса, и която не се бои отъ никакъвъ отказъ, дава силенъ тласкъ на умственитѣ способности и прави ума буденъ и дѣятеленъ.

Урокъ 12. Юни 20. Притчата за сѣтеля. — (Мат. 13; 1—9, 18—23). Сцената на тази притча — Исусъ въ ладията и множеството слушатели на брѣга е живо описание отъ Матея и Марка; но не се срѣща въ Лука който я е използвалъ по-рано за друга цѣль (Виж. Лук. 5: 1) Споредъ (Мат. 1) това се е случило сѣщия день когато майка му и братята му искаха да го арестуватъ, защото билъ погълнатъ и разпалено прѣдаденъ на работата си. Тукъ отъ голѣма важностъ е да се забѣлѣжи колко напрѣдъ бѣше отишелъ Исусъ въ служението си и каква голѣма опитностъ притежаваше като проповѣдникъ на словото. Въ нѣкои отношения по-право би било да наречатъ тази притча—притча за почвита, за семето отколкото за сѣтеля. Многоважния урокъ който ни учи е: както участъта на семето зависи отъ почвата, тъй и участъта на словото зависи отъ сърдцето. Почти сѣщото е на всѣкъдѣ: сѣятелътъ е сѣщиятъ, сѣщото семе, сѣщото небе надъ главитѣ ни, сѣщото слънце и дъждъ; разликата въ жетвата се дължи единствено на разликата въ почвата.

Но има различия въ почвитѣ и съответно на тѣхъ има разлика и въ човѣшкитѣ сърдца. За тази причина дали сѣятелътъ сѣе жито въ нивата или словото Божие въ сърдцата работата го често изненадва. Настроението съ което Исусъ изговаря притчата е скърбното настроение на единъ който е опиталъ разни обезсърдчения и изненади, та за тази именно причина той навежда тежкитѣ думи на Исаиевото пророчество ст. 14 и 15: Исусъ е ималъ повече отъ еднажъ разочарователната опитностъ на пророка. Благодарение всичко не е обезсърдително; има добра почва, и добри сърдца които даватъ плодъ стократно.

Значението на притчата е тъй нераздѣлно съ самата притча, така що нѣмаме нужда отъ тълкование. При всичко това, до като всѣки може да види картината на сѣтеля и плодоветѣ на работата му — до като всѣко дѣте може да знае думитѣ на Мат. 13: 3—9 не всѣки знае че картината е иносказателна и че въ просто изложенитѣ думи много по-голѣмо значение се крие отколкото ни се вижда на пръвъ погледъ. Когато Натанъ изказа на Давида повѣстъта за сиромаша и единичното му агне, царътъ усвои напълно приказката, ала той не разбра че тя имаше иносказателно значение, до като Натанъ му я изтъкува и каза: „Ти си този човѣкъ.“ Тъй и тука: може човѣкъ да слуша и да разбира притчата, безъ да вникне въ значението ѝ. Ето защо има нужда отъ тълкование или изяснение за тѣзи които чувствуватъ че нѣщо имъ липсува, и които жадуватъ да обгърнатъ пълното ѝ значение.

По-горѣ казахме че главния урокъ който учимъ отъ притчата е че участъта на семето зависи отъ почвата. Но това се пояснява съ разнитѣ видове почва, на които съответствуватъ разнитѣ видове сърдца. (1) Семето което пала край утъпкания пѣтъ е като словото което никога не влиза въ сърдцето. Лукавиятъ дохожда и го отаѣма. Оржията на лукавия може да не изглеждагъ отвѣтъ кой знае колко застрашителни. Не орли и грабливи птици грабнуватъ семето, но цѣли облаци малки птици; сѣщо тъй и малкитѣ прищевки и лекомислия на нѣкои хора сж

по-опасни за добротата имъ, отъ нѣкои голѣми пороци. Тѣ не оставатъ словото да стигне въ сърдцето. (2) Семето на каменитата почва е като словото въ едно плитко сърдце. То израснува на бърже, защото нѣма мѣсто за да отива надолу. Изкарва високо стебло защото нѣма корень. Но както изникналото безъ корень не може да устои на горещината, така и религията на плиткото сърдце не може да устои на огненитѣ изкушения и гонения. (3) Семето което падна между търнетѣ — върху почва прѣпътлена съ недобри семена — е като словото въ сърдце прѣтрупано и разсѣяно по разни интереси безъ датърси първо царството Божие и правдата негова. Може да е дълбоко и по естество плодородно, но е чрѣзмѣрно погълнато отъ свѣта и отъ неговитѣ похоти. Това може да не се разбере изведнѣжъ, защото често и то за дълго врѣме такива хора даватъ добри надежди, но постепенно тѣ почватъ да слабѣятъ, да вървятъ надирѣ докато станатъ съвсѣмъ безплодни (ст. 22). Това е най-тежката и най-скърбна изненада, когато виждаме какъ заможни и яки хора, които за извѣстно врѣме сж показвали голѣмъ интересъ въ царството Божие, най-сѣтнѣ се отчайватъ, отпадатъ и отъ вѣрата и ставатъ страшни отстъпници. (4) Сѣмето на добрата почва е като словото въ едно искрено, дълбоко, чисто и не двоумно сърдце; то дава на сѣтеля обилна благословена жетва тридесетъ, шестдесетъ или сто.

Урокъ 13. Юний 27. Притчата за плѣвелитѣ. (Ма. 13: 24—30, 36—43). Мнозина мислятъ че притчата за сѣятелътъ, подъ едно тънко було, прѣдставлява опитността на Исуса въ проповѣждане словото на царството. Притчата за плѣвелитѣ напротивъ има пророчески характеръ, Исусъ обръща погледъ къмъ бждещето и картинно показва какъвъ смѣсъ и колко пълно съ изненада ще бжде царството небесно въ този свѣтъ. Намиратъ се хора които поддържатъ че тази притча тъй изключително се отнася до бждещето, щото народътъ на когото говорѣше Исусъ нѣмаше да я разбере и слѣдователно, Исусъ не я е изговорилъ. Споредъ тѣхъ тази притча ще да е била измислена слѣдъ като християнската църква почна да сжществува съ добритѣ си и злитѣ членове; че нѣкой ще да я е изковалъ и прѣдставилъ като изговорена отъ Исуса за да се упражни по-голѣмъ авторитетъ при разрѣшението на трудни църковни въпроси. Това мждруване не почива на никакви доказателства. Частъ отъ величието на Исуса се състои въ това, дѣто той имаше ясень и пълень взоръ въ бждещето. Той можеше да гледа на напрѣдъ; Той можеше да прѣдвиди усилията, които имаше да се положатъ за да покрятъ и съсиятъ дѣлото Му, както и изкушенията, които впоследствие щѣха да се изпрѣчатъ прѣдъ искренитѣ Му послѣдователи, затова въ тази притча Той полага правило какъ да се постѣпва

Нѣма съмнѣние, че както въ всичкитѣ други притчи оповѣстени въ Матеевото Евангелие, тъй и тази — спомената само отъ този евангелистъ, като говори за царството Божие, Матей иска да означи Христовата църква. Тя не би трѣбвало да се състои отъ други освѣтѣ отъ истински християни, отъ чадата на царството; но въ дѣйствителностъ тя съ-

държа и зли хора чадата на лукавия (ст. 48). Това може да не се познае изведнѣжъ: въ ранния периодъ на тѣхното растене житото и плѣвелитѣ може да сж си приличали; но когато дойде врѣме да узрѣятъ, разликата между тѣхъ стана явна. Тѣй е и въ царството Божие, не е лесно, нито даже възможно да се сжди отъ първитѣ впечатления и признаци, но въ края на краищата, каквито сж, хората ще се изявятъ. Отъ факта че въ църквата има зли, както и добри хора, както гласи и притчата, се пораждатъ двѣ задачи: 1) Какъ се вмъкнаха вѣтрѣ? 2) Какъ ще се прѣмахнатъ? Колкото за първия въпросъ иносказателниятъ отговоръ е че до като спѣли хората, дошелъ врагѣтъ на притежателя и слѣдъ като посяялъ плѣвели наврѣдъ по нивата, изчезналъ като димъ. Изглежда, че думата „спѣха“ е спомената да внуши, че ако бѣше, имало по-голяма грижа и будностъ отъ страна на слугитѣ посѣването на плѣвелитѣ не можеше да стане; има какъ църквата да не съдържа толкозъ лоши и неискрени хора както е днесъ. Тѣ сж плодъ на лукавия, който на всѣка стѣпка използва немарението на хората. Вториятъ въпросъ — какъ да се прѣмахнатъ е по-важенъ. Настроението на слугитѣ е да изкубятъ плѣвелитѣ щомъ поникнатъ и да ги изхвърлятъ изведнѣжъ. Притежателтъ на нивата отлага. Такава коренна мѣрка би допринесла повече пакостъ отъ полза. Коренитѣ на плѣвелитѣ и пшеницата омотани едни о други и като се изкубятъ лошитѣ, ще се изтрѣгнатъ съ тѣхъ заедно и добритѣ. Най-добрѣ е да растатъ и двѣтѣ до жетва. Тогава нѣма опасностъ отъ погрѣшка, защото ще се различи пшеницата отъ плѣвелитѣ и всѣко ще отиде на мѣстото си — пшеницата въ житницата, а плѣвелитѣ въ огъня. Тѣй е и въ прилагането на притчата въ живота. Безъ съмнѣние църквата трѣбва да пази своята чистота, която небива да се компромитира съ подържане злото или съ неизобличаване грѣха; но съ прибързване не трѣбва да се очаква послѣдната сждба. Съ прибързване се правятъ голѣми погрѣшки. Исусовиятъ законъ: „да растатъ неедно и двѣтѣ до жетвата“ — е едновременно и твърдѣ търпѣливъ и твърдѣ строгъ. Както доброто тѣй злото иматъ възможностъ да узрѣятъ — т. е. да се покажатъ напълно каквито сж въ сжщностъ: Колко е голѣма добрината на доброто и злината на злото. А този случай имъ се дава като се съпоставятъ едното съ другото. Добрината на доброто нараства чудесно когато устои срѣщу назрѣващото зло, сжщо тѣй е и съ грѣха когато устои срѣщу назрѣващото добро, неговата грѣховностъ личи най-много. Колкото за нравствената история на човѣка притчата не твърди, че свѣтътъ ще продължава да става все по-добъръ, или че ще става по-лошъ, но че и двѣтѣ дѣйствуватъ едно до друго. Сега, доброто е по-добро и злото по-зло откога да е по-наурѣдъ. „Борбата расте“ е девиза на нравствената история на човѣка. Но ако отъ страна на Христовитѣ служители би било голѣма грѣшка да раздѣлятъ прѣждеврѣменно злитѣ отъ добритѣ, окончателното раздѣление не ще закѣснѣе да дойде. Плѣвелитѣ и пшеницата ще растатъ заедно до жетвата — въ обществото и въ църквата добритѣ и злитѣ живѣятъ заедно до свѣршѣка на свѣта: но тогава рѣшител-

ната сждба ще дойде. Чудно е че най сетнѣ тѣзи които съблѣзаватъ и ония които правятъ безаконие шебждатъ изпждени вѣнъ отъ царството на Сина Божия (ст. 41); но така е. Една отъ причинитѣ за търпѣливо чакане, за което притчата нищо не загатува е възможната промѣна. Плѣвелитѣ никога жито не ставатъ, но единъ лошъ човѣкъ може да стане истиненъ християнинъ, и ако и да изключването му отъ църквата може да му съдѣйствува да признае лошотата си и да се покае, дисциплината не трѣбва да бѣде до тамъ строга, щото да подразбира окончателно осжждение. Заслужава да се забѣлѣжи че даже тълкуванието на тази притча за вършва съ „който има уши, нека слуша,“ като да иска евангелистѣтъ да каже че тази притча може криво да се разбере, затова трѣбва внимателно да се изучи.

Вѣтрѣшенъ Отдѣлъ.

Молитвена седмица. Съгласно рѣшението на годишната конференция и окръжното писмо на Надзирателя, три дена прѣди петдесетница и три дена слѣдъ нея въ евангелискитѣ църкви изъ Сѣверна България ще се държи молитвена седмица за изливането на Божия Духъ. Тази мѣрка е много важна и наврѣмenna. Възпомянатиятъ день за Петдесетница не трѣбва да замине безъ да се замислимъ сериозно и да потреперимъ прѣдъ убийствената духовна студенина и застойливостъ която цари на всѣкѣждъ въ църквитѣ ни. Защо ще говоримъ и разискваме за съшествие Духа Светаго, защо ще пълнимъ църквитѣ на Петдесетница, ако духовнитѣ служители и всичкитѣ християни не ще почувствуватъ съживителното влияние на Божествената Му сила въ сърдцата си, домоветѣ си и църквитѣ си. Върховната ни, въпиющата ни нужда е духовно съживление чрѣзъ кръщението отъ Духъ Свети, но прѣскърбенъ е факта че ние нито виждаме опасността си, нито съзнаваме нуждитѣ си въ това отношение. Отъ онова що става около насъ, е явно че нашитѣ добри работни сили оставатъ духовното съживление на заденъ планъ и прѣдпочитатъ да иждивяватъ врѣмето и енергията си въ други второстепенни и третостепенни работи. Въ идния брой ще кажемъ думата си по обстойно върху този въпросъ.

Отпускъ въ странство. Поради нѣколко мѣсечното боледуване на Надзирателя на мисията е разрѣшенъ три мѣсеченъ отпускъ въ Швейцария. придруженъ отъ сѣмейството си Дръ Каунтъ се надѣва да замине за нѣмска Швейцария слѣдъ десетина дена. Желаетъ му добра почивка и пълно възстановление на тѣлеснитѣ сили.

Вѣнчани. На 21 Май Г-нъ Мартинъ Рахачекъ се вѣнча съ Г-ца Анна Ганчева въ село Войводово. Вѣнчалниятъ обрѣдъ се е извършилъ отъ Пастиръ Пав. Тодоровъ. Нашитѣ най сърдечни честитаяния на младоженцитѣ.

Бѣлѣжка. Сѣ поради многото материалъ и този брой излиза въ 20 стр. вмѣсто 16. Ред.

Всѣмъ мѣкамъ
Кауна